

Vnútroňá štruktúra a fungovanie systému výskumu a vývoja na Slovensku

Karolína Havlíčková, Daniel Straka

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Európska únia
Európsky sociálny fond

Vnútorná štruktúra a fungovanie systému výskumu a vývoja na Slovensku

Žiadateľ o NFP:	Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity, o.z.
Názov projektu:	Lepšie politiky pre výskum a inovácie- v menej rozvinutých regiónoch Slovenska (SciPol:SK)
Kód žiadosti o NFP:	NFP314010Q314
Poskytovateľ:	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Operačný program:	Efektívna verejná správa
Spolufinancovaný fondom:	Európsky sociálny fond
Prioritná os:	1 Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS

Názory prezentované v tejto analýze sú názormi autorov a nemusia sa zhodovať s oficiálnymi postojmi Ministerstva vnútra SR.

Kontakt: Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity, Špitálska 10, 811 08 Bratislava
E-mail: havlickova@sovva.sk; straka@sovva.sk
Web: www.sovva.sk

OBSAH

OBSAH	3
ZHRNUTIE	4
ÚVOD	7
1.LEGISLATÍVNY RÁMEC	8
1.1. ZÁKON Č. 172/2005 Z.Z. O ORGANIZÁCII ŠTÁTNEJ PODPORY VÝSKUMU A VÝVOJA	9
1.2. ZÁKON Č. 185/2009 Z. Z. O STIMULOCH PRE VÝSKUM A VÝVOJ	17
1.3. ZÁKON Č. 243/2017 Z. Z. O VEREJNEJ VÝSKUMNEJ INŠTITÚCII	21
1.4. ZÁKON Č. 131/2002 Z. Z. O VYSOKÝCH ŠKOLÁCH	26
1.5. ZÁKON Č. 133/2002 Z. Z. O SLOVENSKEJ AKADÉMII VIED.....	32
2.NÁRODNÝ VÝSKUMNÝ A INOVAČNÝ SYSTÉM	34
2.1. MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR.....	36
2.2. MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SR	45
2.3. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SR.....	46
3.AKTÉRI VÝSKUMNÉHO A INOVAČNÉHO SYSTÉMU	49
3.1. UNIVERZITY A VYSOKÉ ŠKOLY	49
3.2. SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED	51
3.3. VÝSKUMNÉ ÚSTAVY.....	53
3.4. SÚKROMNÝ SEKTOR	56
BIBLIOGRAFIA	58

ZHRNUTIE

V našich predošlých analýzach sme konštatovali¹, že jedným z hlavným problémom, ktoré Slovensku vyčítajú európskej inštitúcie, ale aj OECD, je riadenie výskumného a inovačného systému. Navrhované opatrenia na zlepšenie tohto ostávajú na papieri a v posledných rokoch sa vôbec nerealizovali. Najväčšou prekážkou systému je jeho roztrieštenosť, slabá spolupráca a koordinácia podpory medzi zodpovednými inštitúciami. Na roztrieštenosť systému upozorňujú aj národné dokumenty, pričom za jeden z rozhodujúcich prvkov považujú absenciu ucelenej podoby výskumnej a inovačnej stratégie.

Zefektívnenie riadenia a zintenzívnenie financovania výskumu a vývoja je aj predmetom *Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky*². Píše sa v ňom, že prioritou bude **posilnenie a profesionalizácia nadrezortnej koordinácie politiky výskumu a inovácií** a vyriešenie súčasnej roztrieštenosti a nekoncepcnosti jej riadenia. Poukazuje sa v ňom na slabú pozíciu Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie a chýbajúcu silnú analytickú zložku vyhodnocujúcu efektívnosť, jednoduchosť alebo transparentnosť investovaných verejných zdrojov a nastavenia podporných nástrojov. Aká je teda v súčasnosti štruktúra výskumného prostredia na Slovensku, kto sú jeho hlavní aktéri a akým spôsobom doňho zasahujú?

Legislatívny rámec

Z legislatívneho hľadiska je oblasť výskumu, vývoja a inovácií na Slovensku riešená v niekoľkých právnych úpravách. Ide o: Zákon č. 172/2005 Z.z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja, Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj, Zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii, Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, Zákon č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied.

Národný výskumný a inovačný systém

Navrhovanie a implementovanie výskumných a inovačných politík majú na Slovensku medzi sebou rozdelené dva ústredné orgány – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVWaŠ SR) a Ministerstvo hospodárstva (MH SR), pričom každé riadi svoju vlastnú sieť agentúr. Historicky je na Slovensku za výskumné politiky zodpovedné MŠVWaŠ SR a za inovácie MH SR. MŠVWaŠ SR spravuje Vedeckú grantovú agentúru (VEGA), Kultúrnu a edukačnú

---

¹ Karolína Havlíčková, Daniel Straka, Ako zlepšiť výskum a inovácie na Slovensku? Analýza hodnotení výskumných a inovačných politík medzinárodnými inštitúciami. SOVA 2020.

Karolína Havlíčková, Daniel Straka, V teórii a v praxi. Analýza výskumných a inovačných politík SR 2004-2020. SOVA 2020.

² Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/25932/1>. Kompent 9 – Veda, výskum a inovácie.

grantovú agentúru (KEGA), Agentúru na podporu výskumu a vývoja (APVV) a Výskumnú agentúru (VA). MH SR má pod sebou Slovenskú agentúru pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), Slovenskú inovačnú a energetickú agentúru (SIEA) a Slovak Business Agency (ako spoluzakladateľ).

V posledných rokoch do tejto problematiky zapája aj novovzniknuté ministerstvo – **Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR)**, ktoré vzniklo transformáciou Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu a prebralo aj časť kompetencií Úradu vlády SR. Úrad podpredsedu vlády sa snažil už od svojho vzniku hrať aktívnu úlohu v oblasti výskumu a inovácií. Koordinoval implementáciu *Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)* a následne začal po ministerstve školstva zabezpečovať aj rokovania Rady vlády pre vedu, výskum a inovácie.

Na účel zlepšenia koordinácie a spolupráce bola Rada vlády SR pre vedu a techniku transformovaná na **Radu vlády SR pre vedu, techniku a inovácie (Rada vlády SR pre VTI)**, ktorej úlohou je koordinovať spoluprácu pri zabezpečovaní cieľov štátnej vednej, technickej a inovačnej politiky. Rada vlády je však len poradným orgánom bez vlastnej kapacity riadiť výskumné a inovačné politiky. V *Pláne obnovy a odolnosti SR* sa navrhuje posilniť jej pozíciu v systéme, a to tým že by Rada dostala svoju výkonnú zložku v podobe Sekretariátu, kde bude pôsobiť profesionálny manažment so skúsenosťami v tejto oblasti. Od Sekretariátu sa očakáva, že bude v spolupráci s rezortami navrhovať Národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií, ale aj realizovať zber dát, tvorbu analýz a odporúčaní pre túto oblasť.

Čo sa týka verejného financovania vedy a výskumu, priamo na štátny rozpočet je napojené MŠV a Š SR aj Slovenská akadémia vied. Okrem toho, je financovanie vedy a techniky realizované aj ďalšími rezortmi ako sú Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, atď. V ich gescii sa nachádzajú napríklad rezortné výskumné ústavy či štátne vysoké školy.

Podľa údajov v *Rozpočte verejnej správy na roky 2020 až 2022*³ mala mať kapitola MŠV a Š SR na rok 2020 k dispozícii celkovú výdavky na vedu a techniku vo výške 450,3 mil. eur, z toho 85,15 mil. eur malo smerovať do Slovenskej akadémie vied. V rozpočte na rok 2021 bol schválený pokles výdavkov na 442,21 mil. eur.

Aktéri výskumného a inovačného systému

Na Slovensku sa na realizácii výskumu, vývoja a inovácií podieľajú **vysoké školy, Slovenská akadémia vied, rezortné výskumné ústavy aj súkromné podniky**. Podľa Zákona č. 131/2002 Z. z. sú vysoké školy vrcholné vzdelávacie, vedecké a umelecké ustanovizne, ktorých poslaním je prispievať k rozvoju vedomostnej spoločnosti. Na Slovensku funguje 20 verejných, 3 štátne

---

³ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/rozpocet-verejnej-spravy/>.

a 11 súkromných vysokých škôl, na ktorých pracuje 18 340 výskumníkov (údaj Štatistického úradu za rok 2019). Celkové zdroje na vysoké školstvo rozpočtované v kapitolách MŠVVŠ SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR a Ministerstva zdravotníctva SR v roku 2020 boli **v sume 893,42 mil. eur**. V roku 2021 je plánovaných 863 mil. eur.

Slovenská akadémia vied ako najvyššia vedecká ustanovizeň fungujúca na území Slovenska realizuje základný a aplikovaný výskum v oblasti technických, prírodných, humanitných a spoločenských vied. Samosprávnymi orgánmi sú snem, predsedníctvo SAV na čele s predsedom SAV a vedecká rada. Organizačne sa SAV delí na tri Oddelenia vied, z ktorého má každé svojho podpredsedu a zameranie: Oddelenie vied o neživej prírode, Oddelenie vied o živej prírode a chemických vedách a Oddelenie vied o spoločnosti a kultúre. Jej fungovanie upravuje Zákon č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied.

SAV sa cez slovenské grantové agentúry, európske programy a bilaterálne spolupráce zapája do rôznych typov vedeckých a aplikačných projektov. Je napojená na rozpočet MŠVWaŠ SR prostredníctvom VEGA.

Svoju úlohu v systéme výskumu a vývoja zohrávajú aj rezortné výskumné ústavy, ktorých je na Slovensku päť: Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR), Medzinárodné laserové centrum (Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR), Národné lesnícke centrum (Ministerstvo hospodárstva SR), Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (Ministerstvo životného prostredia SR) a Výskumný ústav vodného hospodárstva (Ministerstvo životného prostredia SR).

Na to, aby krajina vo výskume a inováciách napredovala nestačí len aktivita verejných výskumných inštitúcií či vysokých škôl, ale je kľúčové, aby sa do tohto procesu zapájala aj súkromná sféra. Podnikateľský výskum a vývoj na Slovensku je však už dlhodobo hodnotený za jeden z najslabších v EÚ – veľký počet malých a stredných podnikov (MSP) sa nevenuje žiadnej výskumnej aktivite z dôvodu nákladov, potenciálnych rizík, častých legislatívnych zmien a byrokratickej záťaže. Na zlepšenie tohto nepriaznivého stavu navrhovali vlády SR niekoľko opatrení. Konkrétne od roku 2015 existuje zákon, ktorým sa zavádzajú nové daňové úľavy pre súkromné spoločnosti investujúce do výskumu a vývoja. Takzvaný **superodpočet** sa v roku 2018 zvyšoval z 25% na 100%, v roku 2019 na 150% a v roku 2020 na 200%. Celkovo pracuje v súkromnom sektore 5 775 výskumníkov (údaj Štatistického úradu za rok 2019).

Na Slovensku je celkovo 2 600 podnikov, ktoré deklarovali, že majú inovačné aktivity v priemysle a službách. Zároveň je u nás 5 921 podnikov bez inovačných aktivít. Celkový počet firiem, ktoré majú potvrdenie o možnosti realizovať výskum a vývoj je 1 613.

ÚVOD

V dvoch predchádzajúcich analýzach sme zhrnuli, akým výzvam podľa medzinárodných hodnotení Slovensko v oblasti výskumu, vývoja a inovácií čelí⁴, a ako na tieto výzvy reagovali vlády SR prostredníctvom strategických dokumentov obsahujúcich výskumné a inovačné politiky⁵. V tej prvej sa potvrdilo, že Slovensko už dlhodobo zaostáva za ostatnými krajinami EÚ vo:

- financovaní a podpore výskumu;
- systéme riadenia;
- kvalite ľudských zdrojov;
- kvalite výstupov;
- spolupráci naprieč sektormi;
- a výskumno-inovačných aktivitách súkromného sektora.

V druhej analýze s názvom *V teórii a v praxi – Analýza výskumných a inovačných politík v SR 2004 – 2020 (2020)* sme zhodnotili obsah jednotlivých strategických dokumentov, a to z pohľadu navrhovaných opatrení a miery ich plnenia. Poukázali sme na to, že hoci konkrétne opatrenia a stratégie na riešenie tohto nepriaznivého stavu navrhované boli, ich samotná realizácia bola pomalá a nesystematická.

Cieľom tretej analýzy je zhodnotiť vnútornú štruktúru a fungovanie samotného výskumného systému. Chceme sa teda zamerať na to, kto a akým spôsobom do systému výskumu a vývoja na Slovensku zasahuje.

Nasledujúca analýza je rozdelená do troch hlavných častí. V prvej časti sa zameriavame na otázku, aká legislatíva sa na Slovensku venuje oblasti výskumu a vývoja a čo konkrétne určuje. V druhej časti prejdeme na otázku, akým spôsobom a kto financuje výskum a vývoj na Slovensku. A záverečnú časť uzavrieme pohľadom na to, kto sú hlavní aktéri vo výskumnom prostredí, vrátane vysokých škôl, Slovenskej akadémie vied, rezortných výskumných ústavov a súkromného sektora.

Vďaka zodpovedaniu týchto otázok sa nám otvorí priestor na uvažovanie o prípadných nedostatkoch tejto formy štruktúry a fungovania systému výskumu a vývoja na Slovensku, ako aj o možnostiach na zlepšenie aktuálnej situácie.

---

⁴ Ako zlepšiť výskum a inovácie na Slovensku? Analýza hodnotení výskumných a inovačných politík medzinárodnými inštitúciami (2020). Dostupné na: <https://www.sovva.sk/publication/ako-zlepsit-vyskum-a-inovacie-na-slovensku-analyza-hodnoteni-vyskumnych-a-inovacnych-politik-medzinarodnymi-instituciami>

⁵ V teórii a v praxi – Analýza výskumných a inovačných politík v SR 2004 – 2020 (2020). Dostupné na: <https://www.sovva.sk/publication/v-teorii-a-v-praxi-analyza-vyskumnych-a-inovacnych-politik-v-sr/>

1. LEGISLATÍVNY RÁMEC

Ako sme už načrtli v úvode, prvá časť analýzy bude venovaná legislatívnemu rámcu výskumno-inovačného prostredia. Na Slovensku je oblasť výskumu, vývoja a inovácií legislatívne riešená v niektorých právnych úpravách. Z hľadiska cieľov tejto analýzy sme sa zamerali na päť hlavných zákonov:

- **Zákon č. 172/2005 Z.z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja**

Predmetom Zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja je okrem ustanovenia podmienok poskytovania štátnej podpory výskumu a vývoja vymedzenie pre túto oblasť kľúčových pojmov, akými sú: výskum (základný aj aplikovaný), vývoj, inovácia, infraštruktúra výskumu a vývoja, štátna vedná a technická politika či centrum excelentnosti výskumu. Zákon taktiež ustanovuje postavenie a úlohy orgánov s pôsobnosťou v oblasti vedy a techniky vrátane Agentúry na podporu výskumu a vývoja.

- **Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj**

Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj upravuje podmienky poskytovania stimulov pre výskum a vývoj právnickej osobe, ktorá je podnikateľom. Zákon je schémou štátnej pomoci, pričom určuje, ako prebieha proces poskytovania stimulov od vyhlásenia oznámenia o predkladaní žiadostí, cez podávanie žiadostí, po samotné schvaľovanie žiadostí o stimuly.

- **Zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii**

Zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii vymedzuje pojem verejnej výskumnej inštitúcie, spôsob jej založenia, vznik, spôsob jej zrušenia aj zánik. Ďalej určuje postavenie a právomoci zakladateľa a orgánov verejnej výskumnej inštitúcie a venuje sa aj otázke majetku a hospodárenia takejto inštitúcie. V neposlednom rade upravuje transformáciu štátnej rozpočtovej organizácie alebo štátnej príspevkovej organizácie zaoberajúcej sa výskumom na verejnú výskumnú inštitúciu.

- **Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Predmetom Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách je okrem iného poslanie, úlohy a postavenie vysokých škôl, určuje ich organizačnú štruktúru, spôsob financovania aj hospodárenia alebo možnosti podnikateľskej činnosti. Zákon rozlišuje rôzne druhy vysokých škôl, ktorým sa špecificky venuje. Zákon sa taktiež dotýka procesu akreditácie vysokých škôl v podmienkach SR a pôsobnosti jednotlivých orgánov (vláda, ministerstvo) vo vzťahu k vysokým školám. Táto legislatíva tiež ustanovuje spôsob hodnotenia výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokých škôl.

- **Zákon č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

V zákone o Slovenskej akadémii vied sa definuje legislatívny rámec existencie a fungovania Slovenskej akadémie vied ako samosprávnej vedeckej inštitúcie Slovenskej republiky, ktorej činnosť je zameraná na rozvoj vedy, vzdelanosti, kultúry a ekonomiky.

1.1. Zákon č. 172/2005 Z.z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja⁶

Jednou z najdôležitejších oblastí, ktorá bola predmetom aj predošlých analýz, je financovanie výskumu a vývoja. Jedným zo záverov týchto analýz bolo, že výskum a vývoj je na Slovensku dlhodobo podfinancovaný a ani jeden z cieľov, ktoré si vlády v strategických dokumentoch ohľadom navýšenia investícií do tejto oblasti určili, splnený nebol.

Keď sa pozrieme na legislatívny rámec financovania výskumu a vývoja zistíme, že kľúčovými právnymi predpismi, ktoré legislatívne upravujú poskytovanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na výskum a vývoj na Slovensku, sú primárne dva zákony:

- Zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja;
- Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj.

Čiastočne sem môžeme zaradiť aj Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, ktorý upravuje financovanie verejných a štátnych vysokých škôl a Zákon č. 243/2017 o verejnej výskumnej inštitúcii, upravujúci financovanie takejto inštitúcie, tým sa budeme podrobnejšie venovať neskôr.

Formy štátnej podpory

Podľa zákona o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja sa financovanie výskumu a vývoja uskutočňuje nenávratne **prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (MŠVVaŠ SR)**, a to dvomi základnými formami:

- účelovou formou na základe súťaže,
- inštitucionálnou formou.

V rámci účelovej formy sa poskytujú prostriedky na:

- riešenie projektov výskumu a vývoja, a to:

---

⁶ Zákon č. 172/2005 Z.z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja. Dostupné na: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-172>

- prostredníctvom Agentúry na podporu výskumu a vývoja (APVV);
- v rámci štátnych programov výskumu a vývoja;
- zameraných na zabezpečenie obrany štátu a bezpečnosti štátu.
- riešenie rozvojových projektov:
  - prostredníctvom APVV;
  - v rámci štátnych programov rozvoja infraštruktúry výskumu a vývoja.

Inštitucionálnou formou sa zase zabezpečuje:

- poskytovanie finančných prostriedkov **na prevádzku infraštruktúry výskumu a vývoja Slovenskej akadémie vied (SAV)** a jej verejných výskumných inštitúcií a verejných výskumných inštitúcií založených ústrednými orgánmi štátnej správy;
- poskytovanie finančných prostriedkov **verejným vysokým školám a štátnym vysokým školám**;
- poskytovanie finančných prostriedkov na **prevádzku infraštruktúry výskumu a vývoja právnickým osobám** uskutočňujúcim výskum a vývoj iným ako verejným výskumným inštitúciám, ktoré sú založené ústrednými orgánmi⁷.

Zákon tiež upravuje podmienky súvisiace s nákladmi na riešenie projektu, pričom z hľadiska účelu použitia finančných prostriedkov rozlišuje:

- priame náklady – náklady na uskutočnenie činností preukázateľne priamo súvisiacich s riešením projektu;
- nepriame náklady – náklady na úhradu činností súvisiacich s riešením projektu, ktoré nie je možné priamo priradiť k činnostiam projektu.

---

⁷ Finančné prostriedky na prevádzku infraštruktúry výskumu a vývoja verejných výskumných inštitúcií sa poskytujú podľa osobitného predpisu – Zákona č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii.

Náklady sú použité na:

Proces poskytovania finančných prostriedkov

Proces poskytovania finančných prostriedkov **začína vyhlásením verejnej výzvy na predkladanie žiadostí, ktorú vyhlasuje poskytovateľ** jej zverejnením v dennej tlači s celoštátnou pôsobnosťou a na webovom sídle poskytovateľa. Žiadateľ môže následne podávať žiadosť o získanie finančných prostriedkov na riešenie projektu priamo poskytovateľovi. Výzva obsahuje informácie ako sú: zámery a ciele programu, druhy činností, na ktorých uskutočňovanie sa môže žiadateľ uchádzať o finančné prostriedky na riešenie projektu, celkový objem finančných prostriedkov určený na riešenie projektov, predpokladanú dobu riešenia projektov nie dlhšiu ako štyri roky a iné. Verejná výzva taktiež obsahuje aj požiadavku na preukázanie osvedčenia o spôsobilosti žiadateľa a ďalších spoluprijemcov na vykonávanie výskumu a vývoja.

Predložené žiadosti z hľadiska splnenia technických a formálnych podmienok vyhodnocuje poskytovateľ prostredníctvom komisie na prijímanie žiadostí. V prípade nesplnenia technických podmienok dáva žiadateľovi lehotu 14 dní na ich odstránenie, v opačnom prípade je žiadosť vyradená. Hodnotenie žiadostí následne vypracúva odborný orgán poskytovateľa, pričom ku každej žiadosti poskytovateľ najprv zabezpečí najmenej dva posudky vypracované domácimi alebo zahraničnými odborníkmi.

Odborný orgán vypracuje o výsledku hodnotenia každej zo žiadostí hodnotiacu správu, zostaví poradie žiadostí a navrhne rozhodnutie o poskytnutí finančných prostriedkov, ktoré predloží poskytovateľovi. Poskytovateľ oznámi žiadateľovi rozhodnutie o jeho žiadosti, kde ho informuje aj o obsahu hodnotiacej správy a posudkov. Finančné prostriedky na riešenie projektu poskytuje príjemcovi na základe písomnej zmluvy o poskytnutí prostriedkov.

Na to, aby sa právnická alebo fyzická osoba mohla uchádzať o finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu je potrebné **získať osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj**. Osvedčenie vydáva a odníma minister školstva na základe návrhu hodnotiteľskej komisie.

Účelom hodnotenia spôsobilosti je podľa Zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja:

*hodnotiť kvalitu vykonávaného výskumu a vývoja a efektívnosť použitia
poskytnutých finančných prostriedkov (§ 26a, bod 1).*

Hodnotenie spôsobilosti vykonáva hodnotiteľská komisia, ktorá má 15 členov, pričom desať členov tvoria zástupcovia aplikovaného výskumu, zástupcovia vývoja a zástupcovia podnikateľskej sféry. Funkčné obdobie člena hodnotiteľskej komisie je šesťročné. Úlohou hodnotiteľskej komisie je podľa zákona posudzovanie a nezávislé hodnotenie kvality výskumnej a vývojovej činnosti a podmienky, v ktorých sa táto činnosť vykonáva.

Medzi ukazovatele pre hodnotenie spôsobilosti hodnotiteľskou komisiou patria najmä:

- publikačná činnosť a citácie z publikačnej činnosti;
- prihlášky patentov a udelené patenty;
- zapísané a realizované úžitkové vzory;
- licencie na úžitkové vzory, patenty a know-how;
- výška finančných prostriedkov získaných v súťažiach vypísaných na účelovú podporu výskumu a vývoja;
- účasť na riešení projektov výskumu a vývoja;
- účasť na riešení projektov v medzinárodných programoch;
- účasť na riešení projektov v medzinárodných centrách výskumu a vývoja;
- zabezpečovanie podmienok pre vzdelávanie zamestnancov v oblasti výskumu a vývoja;
- certifikát kvality riadenia v príslušnej oblasti výskumu a vývoja.

Osvedčenie o spôsobilosti vydáva Ministerstvo školstva na základe vykonaného hodnotenia. Platnosť takéhoto osvedčenia je šesť rokov od jeho vydania. Zoznam organizácií, ktorým bolo udelené osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj, je uvedený na webovej stránke Centrálného informačného portálu⁸. Výnimku v tomto procese tvoria osoby vykonávajúce výskum a vývoj zameraný na zabezpečenie obrany štátu a bezpečnosti štátu, pretože na nich sa hodnotenie spôsobilosti nevzťahuje.

---

⁸ Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie:
https://www.vedatechnika.sk/SK/Documents/certifikovane_organizacie.pdf

Národný program rozvoja vedy a techniky⁹

Ďalšou dôležitou témou Zákona č. 172/2005 Z.z. je podoba **národného programu rozvoja vedy a techniky**, v rámci ktorého sa v štátnom rozpočte rozpočtujú finančné prostriedky na:

- agentúru APVV;
- štátne programy výskumu a vývoja;
- štátne programy rozvoja infraštruktúry výskumu a vývoja na stimuly pre výskum a vývoj;
- členské príspevky SR v medzinárodných centrách výskumu a vývoja;
- zabezpečenie úloh MŠVaŠ SR v oblasti vedy a techniky;
- ostatné aktivity v oblasti vedy a techniky financované z prostriedkov štátneho rozpočtu¹⁰.

Podľa zákona sa návrh národného programu rozvoja vedy a techniky vypracúva najmenej na tri rozpočtové roky a vypracúva ho ministerstvo školstva v spolupráci s ostatnými správcami rozpočtových kapitol.

Štátny program výskumu a vývoja a štátny program rozvoja infraštruktúry

Ministerstvo školstva v spolupráci s ústrednými orgánmi, so Slovenskou akadémiou vied, s orgánmi reprezentácie vysokých škôl a s reprezentatívnymi zástupcami zamestnávateľských zväzov vypracúva aj tzv. **štátny program výskumu a vývoja**¹¹. Ten špecifikuje oblasť vedy a techniky, v ktorej sa má sústrediť, prípadne zintenzívniť výskum a vývoj so zámerom dosiahnuť zvýšenie jej ekonomickej a spoločenskej prospešnosti. Uskutočňuje sa formou riešenia projektov výskumu a vývoja.

Schváleniu štátneho programu vládou predchádza najprv verejná diskusia a prerokovanie v Rade pre vedu a techniku (dnešná Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie). Po úspešnom schválení štátneho programu vládou zriaďuje MŠVaŠ SR pre štátny program výskumu a vývoja radu štátneho programu. V pôsobnosti rady štátneho programu je posudzovanie a schvaľovanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov na riešenie projektu.

---

⁹ Národný program rozvoja vedy a techniky: <https://www.minedu.sk/narodny-program-rozvoja-vedy-a-techniky/>

¹⁰ Okrem finančných prostriedkov podľa § 16 ods. 7 písm. b) a c) a finančných prostriedkov určených na výskum a vývoj v oblasti zameranej na zabezpečenie obrany štátu a bezpečnosti štátu

¹¹ Štátne programy výskumu a vývoja 2019-2023: <https://www.minedu.sk/statne-programy-vyskumu-a-vyvoja-2019-2023/>

V júni 2018 nadobudol účinnosť príkaz vtedajšej ministerky školstva na zriadenie Odborného a koordinačného orgánu pre prípravu Štátnych programov výskumu a vývoja¹², ktorý sa pri svojej činnosti má riadiť štatútom¹³. Ten upravuje podrobnosti o pôsobnosti, organizácii a činnosti orgánu. V jeho pôsobnosti je najmä:

- koordinácia prípravy štátnych programov výskumu a vývoja a ich podprogramov;
- zriadenie pracovných skupín pre prípravu štátnych programov;
- predkladanie návrhov štátnych programov a návrhov štatútov rád štátnych programov na schválenie ministrovi školstva.

Podľa zverejneného príkazu malo ísť o štátne programy výskumu a vývoja na roky 2019 – 2023. V čase písania tejto analýzy nebola **informácia o existencii a realizácii štátnych programov známa**.

Zároveň však v decembri 2017 bola na webovej stránke MŠVvaŠ SR zverejnená informácia o prvom zasadnutí Odborného a koordinačného orgánu MŠVvaŠ SR pre prípravu štátnych programov výskumu a vývoja na obdobie rokov 2018 - 2023¹⁴. V súlade s hlavnými úlohami ministerstva školstva v nadväznosti na programové vyhlásenie vlády SR a plán hlavných úloh vlády SR mali byť predložené návrhy štátnych programov na rokovanie vlády SR do konca roka 2018.

Absencia štátnych programov, ktorých existencia je legislatívne ukotvená v Zákone č. 172/2005 Z.z. ako aj ne(funkčnosť) Odborného a koordinačného orgánu pre ich prípravu len podčiarkuje fragmentovanosť celého systému riadenia výskumu a vývoja, ktorá je Slovensku dlhodobo vyčítaná (RIO Country Report 2017; RIO Country Report 2016; RIO Country Report 2015; European Semester Country Report 2018; OECD Science, Technology and Industry Outlook 2014). Zároveň platí, že ide o ďalší program na podporu výskumu a vývoja, ktorý sa nakoniec nerealizoval, čo opäť podkopáva dôveru v schopnosť štátu aktívne podporovať túto oblasť.

¹² Príkaz na zriadenie Odborného a koordinačného orgánu pre prípravu Štátnych programov výskumu a vývoja: <https://www.minedu.sk/data/att/13377.pdf>

¹³ Štatút Odborného a koordinačného orgánu pre prípravu štátnych programov výskumu a vývoja: <https://www.minedu.sk/data/att/13378.pdf>

¹⁴ Odborný a koordinačný orgán MŠVvaŠ SR pre prípravu štátnych programov výskumu a vývoja začal pracovať, 14.12.2017. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/odborny-a-koordinacny-organ-msvvas-sr-pre-pripravu-statnych-programov-vyskumu-a-vyvoja-zacal-pracovat/>

Na vytváranie a zlepšovanie podmienok na riešenie projektov výskumu a vývoja je v pôsobnosti ministerstva školstva aj príprava tzv. **štátneho programu rozvoja infraštruktúry výskumu a vývoja**. Program má zabezpečovať vytváranie a zlepšovanie podmienok vo výskume a vývoji hlavne prostredníctvom modernizácie a skvalitňovania technickej infraštruktúry výskumu a vývoja, zvyšovania kvalifikovanosti a mobilit zamestnancov či propagácie výsledkov vedy a techniky a zvyšovanie záujmu mládeže o výskum a vývoj. Podobne ako štátny program výskumu a vývoja, ani štátny program rozvoja infraštruktúry výskumu a vývoja nebol nevyhlásený.

S propagáciou výsledkov výskumu, respektíve s informovanosťou o výskume a vývoji súvisí aj zriadenie Centrálného informačného portálu (CIP VVI), ktorého správcom je MŠVaŠ SR. Ide o informačný systém, ktorý zabezpečuje **získavanie, spracúvanie a uverejňovanie informácií o poskytovaní finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu**.

Konkrétne sa v ňom majú nachádzať:

- informácie o verejných výzvach na riešenie projektov¹⁵;
- informácie o projektoch financovaných prostredníctvom agentúry, o projektoch riešených v rámci štátnych programov výskumu a vývoja a o projektoch riešených v rámci štátnych programov rozvoja infraštruktúry výskumu a vývoja vrátane informácií o ich výsledkoch;
- informácie o výsledkoch riešenia úloh výskumu a vývoja;
- informácie o výsledkoch účasti SR v medzinárodných programoch a iniciatívach;
- súhrnné správy¹⁶;
- informácie o stave infraštruktúry výskumu a vývoja;
- ďalšie informácie týkajúce sa oblasti výskumu a vývoja.

Zo zákona sú poskytovatelia, správcovia rozpočtových kapitol a fyzické osoby (podnikatelia a právnické osoby), ktorým boli poskytnuté finančné prostriedky na výskum a vývoj zo štátneho rozpočtu alebo ktoré sa o takúto podporu uchádzajú, povinní poskytovať horeuvedené informácie pre centrálny informačný portál do 30. apríla.

---

¹⁵ Zákon č. 172/2005 Z.z. podľa § 18 ods. 1

¹⁶ Zákon č. 172/2005 Z.z. podľa § 23 ods. 9 a § 24 ods. 3

Dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky¹⁷

Platná legislatíva – Zákon č. 172/2005 Z.z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja – priamo určuje existenciu dokumentu „dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky“ ako dokumentu určujúceho štátnu politiku v oblasti základných zámerov a cieľov výskumu a vývoja v oblasti:

- rozvoja ľudských zdrojov vo výskume a vývoji;
- tém štátnych programov výskumu a vývoja;
- tém štátnych programov rozvoja infraštruktúry výskumu a vývoja;
- medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce.

Dokument sa vypracúva na päť až desať rokov a obsahuje aj plán finančného zabezpečenia aktivít, ktoré pokrýva. Ide teda o primárny strategický dokument na podporu výskumu a vývoja na Slovensku.

Hlavným strategickým dokumentom, ktorým sa riadila štátna vedná a technická politika má názov *Dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015* (ďalej len „Dlhodobý zámer“). Dokument bol schválený uznesením vlády SR v septembri 2007 a **jeho platnosť skončila v roku 2015**. Vychádzal z predpokladu, že „veda a technika musia byť v centre záujmu politických a vládnych orgánov, aby plnili úlohu rozhodujúceho rozvojového faktora krajiny“ (Dlhodobý zámer, 2007: 1). Týmto dokumentom boli určené priority výskumu a vývoja krajiny. V Dlhodobom zámere bolo definovaných 12 oblastí, ktoré mali byť predmetom prioritného financovania z verejných zdrojov. Rovnako sa zdefinoval cieľ, aby investície do výskumu dosiahli do roku 2015 úroveň 1,8% HDP.

Na tento dokument následne nadväzovala *Aktualizácia dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015* tzv. *Stratégia Fénix*¹⁸, ktorá navrhovala postup riešenia problémov v oblasti vedy a výskumu na Slovensku. Obsahom dokumentu bolo spresnenie a aktualizácia hlavných cieľov štátnej vednej a technickej politiky obsiahnutých v Dlhodobom zámere. Obsahoval aj návrh vecného obsahu opatrení na dosiahnutie týchto cieľov, bez konkrétnych úloh, zodpovedných inštitúcií či termínov. Za základné východisko si pokladá odpoveď na otázku: prečo má Slovensko zabezpečovať štátnu podporu výskumu a vývoja?

Od roku 2013 nebol na úrovni vlády SR prijatý žiadny dokument, ktorý by bolo možné označiť za stratégiu/koncepciu, resp. rozpracovanú štátnu politiku v oblasti výskumu, vývoja

¹⁷ Dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/dlhodoby-zamer-statnej-a-vednej-politiky-do-roku-2015/>

¹⁸ Aktualizácia dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015 (Stratégia Fénix). Dostupné na: <https://www.minedu.sk/aktualizacia-dlhodobeho-zameru-statnej-vednej-a-technickej-politiky-do-roku-2015-strategia-fenix/>

a inovácií – a to aj napriek tomu, že spomínaný Zákon č. 172/2005 Z.z. priamo určuje existenciu takéhoto dokumentu.

Internacionalizácia výskumu a vývoja

Zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja sa sčasti dotýka aj problematiky ľudských zdrojov, a to konkrétne internacionalizácie výskumného prostredia. Zákon totiž upravuje prijímanie cudzincov na účely výskumu a vývoja, pričom určuje náležitosti, aké má proces prijímania občanov z nečlenských krajín na projekty výskumu a vývoja na Slovensku spĺňať. Jedná sa o prípady, kedy cudzinec nie je občanom členského štátu a nie je vyslaný výskumnou organizáciou iného členského štátu.

Podmienkou pre prijímanie cudzincov z nečlenských krajín je tzv. **dohoda o hostovaní**. V nej sa cudzinec zaväzuje vykonávať projekt výskumu a vývoja a právnická osoba vykonávajúca výskum a vývoj, ktorá má povolenie takýchto cudzincov prijímať, sa naopak zaväzuje byť hostiteľom cudzinca, ktorý nie je občanom členského štátu, na účely vykonávania výskumu a vývoja.

Povolenie prijímať cudzincov, ktorí nie sú občanmi členského štátu, na účely výskumu a vývoja, získava právnická osoba vykonávajúca výskum a vývoj od MŠVVaŠ SR na základe žiadosti právnickej osoby. Takéto povolenie sa vydáva na päť rokov, po uplynutí tejto doby je možné prijímajúcej organizácii vydať povolenie aj opakovane. Zoznam prijímajúcich organizácií ministerstvo priebežne zverejňuje a aktualizuje prostredníctvom informačného systému a centrálného informačného portálu¹⁹.

1.2. Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj²⁰

Ďalším právnym predpisom, prostredníctvom ktorého je formou štátnej pomoci podporovaný výskum a vývoj právnických i fyzických osôb, je Zákon č. 185/2009 o stimuloch pre výskum a vývoj, ktorý bol prijatý v roku 2009 a s účinnosťou od 1. septembra 2018 je v platnosti jeho novelizácia. Zákon o stimuloch bol vypracovaný MŠVVaŠ SR a upravuje poskytovanie stimulov pre výskum a vývoj právnickej osobe, ktorá je podnikateľom, pričom

---

¹⁹ Povolenie právnickým osobám vykonávajúcim výskum a vývoj prijímať cudzincov. Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie:

<https://www.vedatechnika.sk/SK/VedaATechnikaVSR/Stranky/Povolenie-pravnickym-osobam-vykonavajucim-vyskum-a-vyvoj-prijimat-cudzincov.aspx>

²⁰ Zákon č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj. Dostupné na:

<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2009-185>

jeho hlavným cieľom je zvýšiť úroveň výskumu a vývoja.

Inovačné stimuly majú motivovať investorov realizovať investície s vysokou mierou pridanej hodnoty. Čiastočne za ním stojí aj potreba vytvorenia kvalitnej legislatívy pre rozvoj, podporu a vyhodnocovanie inovácií²¹.

Inovačné stimuly

Podľa zákona sa stimulmi rozumejú nástroje podporujúce výskum a vývoj a majú podobu:

- **dotácie** z prostriedkov štátneho rozpočtu;
- **úľavy na dani z príjmu** na základe rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov.

Poskytovateľom stimulov je MŠVVaŠ SR. Ministerstvo najprv vydá oznámenie o predkladaní žiadostí o stimuly, ktoré zverejní v Centrálnom informačnom portáli pre vedu, techniku a inovácie²² a v tlači. Oznámenie obsahuje informácie ako napríklad základný cieľ poskytnutia stimulov a výberové kritériá, okruh oprávnených žiadateľov o stimuly alebo najvyššia a najnižšia výška stimulu, ktorý bude poskytnutý na jednu žiadosť o stimuly.

Žiadatelia (môžu nimi byť mikropodnikatelia, malí, strední alebo veľkí podnikatelia) môžu následne reagovať na oznámenie posielaním písomných žiadostí o stimuly. Obsahom žiadosti sú okrem iného identifikačné údaje žiadateľa o stimuly (obchodné meno, sídlo, právna forma, veľkosť podniku atď.), informácia o geografickej lokalizácii použitia stimulov, etapy použitia stimulov a projekt.

Súčasťou tohto procesu je aj zabezpečenie dvoch posudkov zo strany ministerstva školstva zamerané na posúdenie splnenia podmienok vypracovaných slovenskými alebo zahraničným odborníkmi (do troch mesiacov od doručenia žiadosti o stimuly). **Žiadateľ o stimuly je taktiež povinný zapísať sa do registra partnerov verejného sektora**²³. Ak tak neurobí do 30 dní odo dňa podania žiadosti o stimuly, ministerstvo školstva žiadosť o stimuly zamietne.

Zaslané žiadosti vyhodnocuje komisia, ktorú zriaďuje minister školstva, vedy, výskumu a športu SR ako svoj poradný orgán. Komisia vyhodnocuje žiadosti podľa výberových kritérií, ktoré boli uvedené v oznámení o predkladaní žiadostí o stimuly. Táto komisia má najmenej troch členov, ktorými sú odborníci z relevantného odboru alebo skupiny odborov vedy a techniky. Komisia na záver ku každej žiadosti o stimuly vypracúva komplexné hodnotenie žiadosti o stimuly.

---

²¹ Čo však v tejto legislatíve už chýba je vytvorenie samostatného Zákona o inováciách, ktorý bol navrhovaný v dokumente *Inovačná stratégia SR 2007 – 2013* a dodnes pripravený nebol. Samostatným zákonom o inováciách mali byť vytvorené vhodné kompetencie pre tvorbu proinovatívneho prostredia na Slovensku.

²² Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie:
<https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Stranky/default.aspx>

²³ Register partnerov verejného sektora. Dostupné na:

Ministerstvo školstva na základe kladného komplexného hodnotenia žiadosti o stimuly predloží ministerstvu financií na vyjadrenie žiadost' o stimuly. Ak je výška stimulov viac ako dva milióny eur, ministerstvo školstva predloží návrh na poskytnutie stimulov vláde na schválenie. Ak výška stimulov nepresiahne dva milióny eur, ministerstvo školstva vydá rozhodnutie o schválení poskytnutia stimulov. **Žiadateľ o stimuly sa stáva prijímateľom stimulov na základe rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov.** Ministerstvo školstva uzatvorí s prijímateľom stimulov písomnú zmluvu o poskytnutí stimulov do 30 dní od vydania rozhodnutia o schválení poskytnutia stimulov.

Po rozhodnutí MŠVWaŠ SR na svojom webovom sídle zverejní:

- dva odborné posudky;
- informáciu o tom, ktoré komplexné hodnotenie žiadosti o stimuly je kladné na základe odporúčania komisie a ktoré komplexné hodnotenie žiadosti o stimuly je kladné napriek neodporúčaniu, spolu so zdôvodnením tohto rozhodnutia.

Na záver celého procesu zverejní ministerstvo na Centrálnom informačnom portáli pre vedu, techniku a inovácie (CIP VVI)²⁴:

- zoznam žiadateľov o stimuly, ktorým bola schválená žiadost' o stimuly a ich výšku;
- zoznam žiadateľov o stimuly, ktorým nebola schválená žiadost' o stimuly vrátane dôvodu neschválenia žiadosti o stimuly;
- zmluvy o poskytnutí stimulov.

Čo sa týka samotnej realizácie, maximálna doba riešenia projektu je tri roky. Podmienkou pre poskytnutie stimulov je vytvorenie nového alebo rozšírenie existujúceho pracoviska z vlastných prostriedkov, pričom toto pracovisko bude vykonávať svoju činnosť najmenej päť rokov po skončení poskytovania stimulov.

Výzvy o stimuly

MŠVWaŠ SR v súlade so Zákom č. 185/2009 Z. z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov **vyhlásilo ostatné výzvy** na podávanie žiadostí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu vo forme stimulov

---

²⁴ Prehľad schválených a poskytovaných stimulov VaV. Dostupné na:
<https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Stranky/Prehľad-schvalenych-a-poskytovanych-stimulov-VaV.aspx>

na výskum a vývoj **v septembri 2018**²⁵ a **marci 2015**²⁶. Predtým boli vyhlásené výzvy ešte v roku 2013²⁷, 2012²⁸, 2010²⁹ a 2009³⁰.

Cieľom výziev bolo prispieť k plneniu dvoch konkrétnych opatrení zo *Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (RIS3)*:

- navýšenie podielu súkromných zdrojov do výskumu v pomere minimálne 2:1 k verejným zdrojom a
- prepájanie univerzít, akadémie vied, výskumných inštitúcií a partnerov z oblasti priemyslu.

Zoznam úspešných a neúspešných žiadateľov o stimuly v roku 2018 bol podľa zákona zverejnený na Centrálnom informačnom portály pre výskum, vývoj a inovácie³¹.

Odborná verejnosť sa však k tejto schéme stimulov postavila skôr kriticky, keďže boli s nimi spojené **problémy s transparentnosťou a odbornosťou ich posudzovania a pridelenia**³². Pochybnosti samotnej výzvy vyvolal fakt, že podľa odborníkov na vedu a výskum na Slovensku boli stimuly pridelené aj firmám, ktoré vznikli len krátko pred vypísaním výzvy, alebo sa výskumu v minulosti nevenovali. Jeden z problémov vyčítaný ministerstvu školstva bol, že viaceré firmy ktoré získali stimuly, neboli zapísané do registra partnerov verejného sektora. Reakciou na vlnu

---

²⁵ Oznámenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o predkladaní žiadostí o stimuly pre výskum a vývoj, 21. september 2018. Dostupné na: <https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Documents/Stimuly%202018/Oznamenie-stimuly-24-09-2018-FINAL.PDF>

²⁶ Oznámenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o predkladaní žiadostí o stimuly pre výskum a vývoj, 19. marca 2015. Dostupné na: https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Documents/Stimuly%202015/FINAL_Oznamenie_o_stimuloch_na_zverejnenie_na_portal_3.pdf

²⁷ Oznámenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o predkladaní žiadostí o stimuly pre výskum a vývoj, 26. júla 2013. Dostupné na: https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Documents/Stimuly%202013/Oznamenie_o_stimuloch_2013_uprava_23_7_2013-PE_W-%20pre_web2.pdf

²⁸ Oznámenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o predkladaní žiadostí o stimuly pre výskum a vývoj, 5. októbra 2012. Dostupné na: https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Documents/OZNAMENIE_ST_stimuly_final.pdf

²⁹ Oznámenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o predkladaní žiadostí o stimuly pre výskum a vývoj. Dostupné na: <https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Documents/StimulyInzerat.pdf>

³⁰ Oznámenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o predkladaní žiadostí o stimuly pre výskum a vývoj. Dostupné na: https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Documents/Uvodna_informacia_pre_ziadatelov_stimulov.pdf

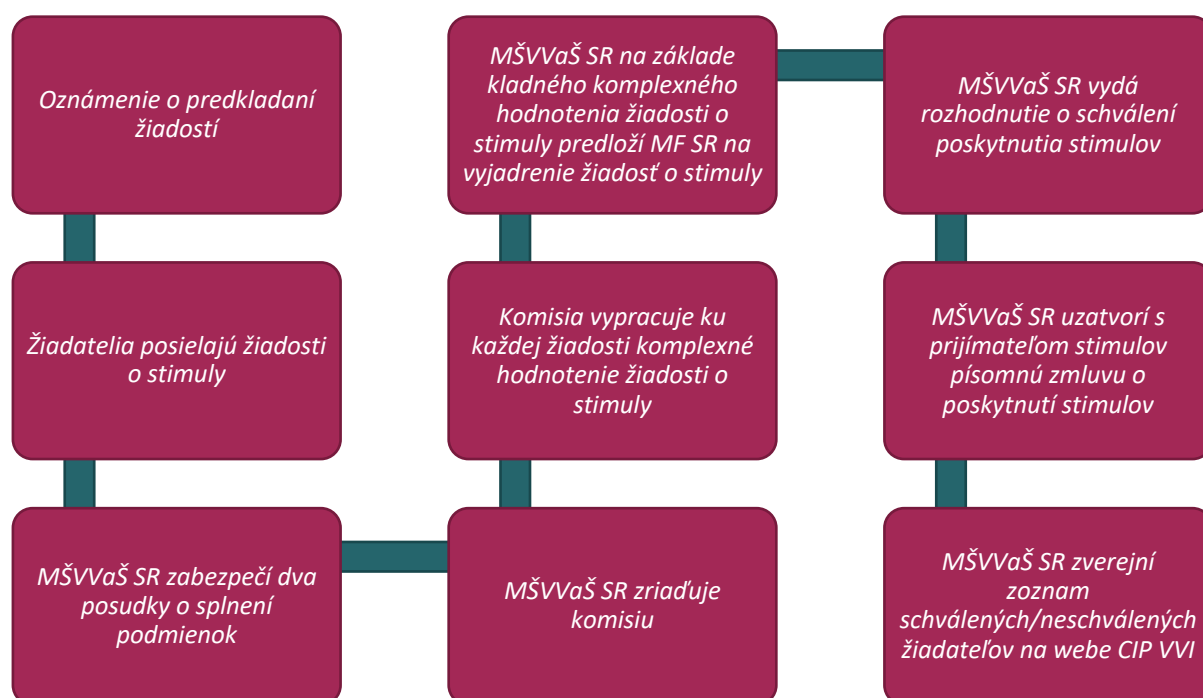
³¹ Zoznam úspešných a neúspešných žiadateľov o stimuly v roku 2018: <https://www.vedatechnika.sk/SK/stimuly/Stranky/Informacia-o-vyhodnoteni-stimulov-pre-vyskum-a-vyvoj-v-roku-2018.aspx>

³² Novela zákona o stimuloch neprinesie kvalitnejší výskum, ani inovácie: <https://dennikn.sk/blog/1433134/novela-zakona-o-stimuloch-neprinesie-kvalitnejši-vyskum-ani-inovacie/>

kritiky a pokusu o odvolanie z funkcie, ktorej vtedajšia ministerka školstva musela čeliť, bol návrh novely Zákona č. 185/2009 o stimuloch pre výskum a vývoj.

Ďalším problematickým bodom, ktorý môže viesť k netransparentnému správaniu je fakt, že zákon umožňuje ministerstvu poskytnúť stimuly aj napriek neodporúčaniu komisie, postačí len odôvodnenie. To otvára priestor na viaceré otázky. Napríklad do akej miery je odporúčanie komisie dostačujúce pre kladné komplexné hodnotenie žiadosti alebo aký zmysel má v tom prípade hodnotenie komisiou, ak konečné slovo má minister/ka?

Schéma procesu poskytovania stimulov na výskum a vývoj

1.3. Zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii³³

Tretí právny predpis, ktorému sa v tejto analýze podrobnejšie venujeme je Zákon č. 243/2017 Z.z. o verejnej výskumnej inštitúcii. Tento zákon vymedzuje pojem verejnej výskumnej inštitúcie, spôsob jej založenia, vznik, spôsob jej zrušenia aj zánik. Ďalej určuje postavenie a právomoci zakladateľa a orgánov verejnej výskumnej inštitúcie a venuje sa aj otázke majetku a hospodárenia takejto inštitúcie. V neposlednom rade upravuje transformáciu štátnej

³³ Zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2017/243/20180101.html>

rozpočtovej organizácie alebo štátnej príspevkovej organizácie zaoberajúcej sa výskumom na verejnú výskumnú inštitúciu.

Verejná výskumná inštitúcia je z pohľadu zákona právnická osoba zapísaná v registri, ktorá vykonáva niekoľko hlavných činností:

- uskutočňovanie výskumu;
- zabezpečovanie a správa infraštruktúry výskumu a vývoja;
- získavanie, spracúvanie a šírenie informácií z oblasti vedy a techniky a poznatkov z vlastného výskumu;
- podieľanie sa na uskutočňovaní študijných programov tretieho stupňa vysokoškolského štúdia;
- spolupráca v oblasti vedy a techniky s vysokými školami, ostatnými právnickými osobami uskutočňujúcimi výskum a vývoj a s podnikateľmi.

Môže uskutočňovať aj **podnikateľskú činnosť**, čo je jeden z hlavných dôvodov, prečo je realizácia transformácie Slovenskej akadémie vied na verejnú výskumnú inštitúciu považovaná za kľúčovú. Samotná verejná výskumná inštitúcia je povinná zverejňovať informácie o výsledkoch svojej činnosti vo výročnej správe a na Centrálnom informačnom portáli pre vedu, techniku a inovácie (CIP VVI)³⁴. Informácie o registri verejných výskumných inštitúcií sa tiež nachádzajú na tomto portáli³⁵. Správcom a prevádzkovateľom je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR³⁶.

Pred tým ako sa pozrieme na samotný proces transformácie, zameriame sa na to, za akých podmienok môže podľa zákona takáto inštitúcia vzniknúť.

Založenie a vznik verejnej výskumnej inštitúcie

Verejnú výskumnú inštitúciu môže založiť vždy len jeden zakladateľ a tým môže byť ústredný orgán štátnej správy alebo Slovenská akadémia vied. Verejná výskumná inštitúcia sa zakladá zakladacou listinou vydávanou zakladateľom. Tá obsahuje údaje ako napríklad názov, sídlo a identifikačné číslo zakladateľa, názov a sídlo verejnej výskumnej inštitúcie, predmet hlavnej činnosti, či orgány verejnej výskumnej inštitúcie a počet členov správnej rady, vedeckej rady a dozornej rady. **Deň vydania zakladacej listiny je dňom založenia verejnej výskumnej inštitúcie.**

---

³⁴ <https://www.vedatechnika.sk/SK/Stranky/default2.aspx>

³⁵ Register verejných výskumných inštitúcií: <https://www.vedatechnika.sk/SK/regVVI/Stranky/default.aspx>

³⁶ Register verejných výskumných inštitúcií: <https://regvvi.cvtisr.sk/>

Verejná výskumná inštitúcia vzniká dňom zápisu do registra³⁷. Návrh na zápis do registra podáva zakladateľ Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR do 30 dní od založenia verejnej výskumnej inštitúcie. Do prílohy k návrhu na zápis do registra sa prikladá aj zakladacia listina. Od založenia do vzniku verejnej výskumnej inštitúcie koná v jej mene zakladateľ.

Zrušenie a zánik verejnej výskumnej inštitúcie

Zániku verejnej výskumnej inštitúcie najprv predchádza jej zrušenie. O zrušení a o jej vstupe do likvidácie rozhoduje zakladateľ na návrh:

- správnej rady a po predchádzajúcich písomných vyjadreniach vedeckej rady a dozornej rady alebo
- dozornej rady a po predchádzajúcich písomných vyjadreniach správnej rady a vedeckej rady.

Proces zrušenia verejnej výskumnej inštitúcie sa odlišuje podľa toho, či vstupuje inštitúcia do likvidácie alebo nie. Bez likvidácie môže dôjsť k zrušeniu verejnej výskumnej inštitúcie, a to:

- zlúčením s inou verejnou výskumnou inštitúciou,
  - pri zlúčení verejných výskumných inštitúcií prechádza majetok, oprávnenia a záväzky, vrátane práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov, zanikajúcich verejných výskumných inštitúcií na inú **už existujúcu verejnú výskumnú inštitúciu**, ktorá sa stáva právnym nástupcom zanikajúcich inštitúcií.
- splynutím s inou verejnou výskumnou inštitúciou,
  - pri splynutí verejných výskumných inštitúcií prechádza majetok, oprávnenia a záväzky, vrátane práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov, zanikajúcich verejných

³⁷ V súlade so zákonom existuje register verejných výskumných inštitúcií (Register VVI), ktorého správcou a prevádzkovateľom je MŠVVaŠ SR. Register tvorí verejný zoznam obsahujúci údaje o verejných výskumných inštitúciách. Registráciu uskutočňuje ministerstvo na návrh navrhovateľa, ktorým môže byť zakladateľ alebo verejná výskumná inštitúcia. Navrhovateľ je povinný k tomuto návrhu priložiť listiny preukazujúce skutočnosti, ktoré majú byť do registra zapísané. Ak sú splnené podmienky, ministerstvo školstva vykoná zápis do 30 dní od doručenia návrhu na zápis. Údaje zapisované do registra sa sprístupňujú na webovom sídle ministerstva školstva. Súčasťou registra je zbierka listín. Dostupné na: <https://regvvi.cvtisr.sk/>

výskumných inštitúcií na **novozaloženú verejnú výskumnú inštitúciu**, ktorá sa svojím vznikom stáva právnym nástupcom zanikajúcich verejných výskumných inštitúcií.

- rozdelením na verejné výskumné inštitúcie
  - pri rozdelení verejnej výskumnej inštitúcie prechádza majetok, oprávnenia a záväzky, vrátane práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov, zanikajúcej verejnej výskumnej inštitúcie buď na:
    - iné už **existujúce verejné výskumné inštitúcie**, ktoré sa tým stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej verejnej výskumnej inštitúcie, alebo
    - **novozaložené verejné výskumné inštitúcie**, ktoré sa svojím vznikom stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej verejnej výskumnej inštitúcie.

Účinky zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia verejných výskumných inštitúcií nastávajú zápisom do registra. Verejná výskumná inštitúcia zaniká ku dňu výmazu z registra. O výmaze rozhoduje MŠVaŠ SR. Zákon č. 243/2017 určuje, aké presné údaje majú byť v spomínaných situáciách do registra zapísané alebo vymazané.

Transformácia SAV na verejnú výskumnú inštitúciu

Azda najdôležitejšou obsahovou časťou celého zákona je legislatívna úprava transformačného procesu. Samotná **transformácia Slovenskej akadémie vied (SAV) na verejnú výskumnú inštitúciu** sa v rámci systémových zmien spomína už dlhodobo. Tento proces má umožniť odstrániť bariéry v spolupráci so súkromným sektorom vo výskume a vývoji a efektívnejšie využívať finančné prostriedky (NPR SR 2014). Práve na dosiahnutie tohto cieľa bol prijatý Zákon č. 243/2017 o verejnej výskumnej inštitúcii.

Transformácia štátnej rozpočtovej organizácie alebo štátnej príspevkovej organizácie na verejnú výskumnú inštitúciu je z pohľadu zákona definované nasledovne. Ide o:

„proces, v ktorom sa na základe rozhodnutia ústredného orgánu štátnej správy a so súhlasom vlády s transformačným projektom stáva štátna rozpočtová organizácia alebo štátna príspevková organizácia, ktorá uskutočňuje výskum, verejnou výskumnou inštitúciou, ktorej zakladateľom je ústredný orgán štátnej správy, ktorý zriadil príslušnú štátnu rozpočtovú organizáciu alebo štátnu príspevkovú organizáciu.“ (§ 44)

Proces transformácie sa začína dňom vydania rozhodnutia ústredného orgánu štátnej správy a končí zmenou právnej formy, ktorá nastáva od 1. januára kalendárneho roku nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom bol udelený **súhlas vlády s transformačným projektom**.

Transformačný projekt pripravuje ústredný orgán štátnej správy v spolupráci s príslušnou štátnou rozpočtovou organizáciou alebo štátnou príspevkovou organizáciou. Ak vláda s transformačným projektom súhlasí, ministerstvo školstva zapíše transformovanú verejnú výskumnú inštitúciu do registra ku dňu skončenia transformácie. Ak vláda s transformačným projektom nesúhlasí, transformácia sa zastavuje.

Financovanie a hospodárenie verejnej výskumnej inštitúcie

Zákon č. 243/2017 legislatívne upravuje aj financovanie verejnej výskumnej inštitúcie. **Finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu určené na zabezpečenie hlavnej činnosti poskytujú zkladateľ** verejnej výskumnej inštitúcii každoročne ako inštitucionálnu formu podpory. Tieto prostriedky sú poskytované na základe zmluvy, ktorá obsahuje účel, na ktorý sa finančné prostriedky poskytujú, a ďalšie podmienky ich použitia, objem finančných prostriedkov, či čas a spôsob poskytnutia finančných prostriedkov.

Verejná výskumná inštitúcia hospodári podľa rozpočtu na daný kalendárny rok, pričom rozpočet obsahuje aj príjmy a výdavky z podnikateľskej činnosti. Zostavenie rozpočtu, návrh jeho zmien a ich predloženie na rokovanie správnej rady je v kompetencii riaditeľa. Správna rada schvaľuje rozpočet a jeho zmeny. Verejná výskumná inštitúcia zabezpečuje uskutočňovanie hlavnej činnosti prevažne z finančných prostriedkov prijatých od zkladateľa.

Medzi príjmami verejnej výskumnej inštitúcie sa nachádzajú napríklad príjmy z hlavnej činnosti, príjmy z podnikateľskej činnosti, finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu poskytnuté zkladateľom, prostriedky Európskej únie alebo dary či príjmy z predaja majetku verejnej výskumnej inštitúcie. Kontrolu hospodárenia vykonáva zkladateľ.

Verejná výskumná inštitúcia si vedie aj rezervný fond, o ktorom rozhoduje správna rada. Prostriedky rezervného fondu je verejná výskumná inštitúcia povinná použiť prednostne na vyrovnanie straty z predchádzajúceho účtovného obdobia a na úhradu prípadnej neuhradenej straty z minulých kalendárnych rokov.

Zákon taktiež upravuje majetok verejnej výskumnej inštitúcie ako aj spôsoby a možnosti, ako s ním môže nakladať. Verejnej výskumnej inštitúcii umožňuje:

- (samej alebo s inými) založiť právnickú osobu;
- nadobudnúť majetkovú účasť v právnickej osobe;
- vložiť peňažný vklad alebo nepeňažný vklad do právnickej osoby;
- nadobudnúť členstvo v právnickej osobe.

Hoci Zákon č. 243/2017 Z.z. o verejnej výskumnej inštitúcii nadobudol účinnosť už v januári 2018 a to primárne za účelom transformácie SAV na verejnú výskumnú inštitúciu, do dnešného dňa táto transformácia úspešne neprebehla³⁸. V *NPR SR 2020* sa vláda SR zaväzuje, že sa táto transformácia v blízkej budúcnosti uskutoční, nebolo uvedené kedy. Novú informáciu k transformácii SAV však priniesol návrh Plánu obnovy a odolnosti SR, v ktorom sa uvádza že v priebehu roka 2021 sa schváli nevyhnutná legislatíva a od 1.1.2022 prejdú ústavy SAV na novú právnu formu³⁹.

V súčasnosti (marec 2021) prebieha medzirezortné pripomienkové konanie k novelizácii zákona č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii⁴⁰.

1.4. Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách⁴¹

Fungovanie vysokých škôl je upravené v samostatnom právnom predpise – Zákone č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách, ktorý hneď v úvode definuje poslanie, úlohy a postavenie vysokých škôl. Vysoké školy sú vrcholné vzdelávacie, vedecké a umelecké ustanovizne, ktorých hlavnou úlohou je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania.

Zákon následne rozlišuje:

- verejné vysoké školy, štátne vysoké školy a súkromné vysoké školy so sídlom na území SR alebo
- zahraničné vysoké školy so sídlom na území členského štátu EÚ mimo územia SR alebo štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore a Švajčiarskej konfederácie.

Ako právnické osoby vykonávajúce výskum a vývoj, zohrávajú vysoké školy vo výskumno-inovačnom systéme dôležitú rolu:

Ich úlohou v oblasti vedy a techniky je vykonávať základný výskum, aplikovaný výskum a vývoj, využívať najnovšie poznatky vedy a techniky pri vzdelávaní študentov a zapájať ich do tvorivej vedeckej činnosti (§ 2, bod 12).

³⁸ Predseda SAV Šajgalík: Akadémia čelí možno najväznejšiemu útoku vo svojich dejinách. Dostupné na: <https://dennikn.sk/1230117/predseda-sav-sajgalik-akademia-celi-mozno-najvaznejšiemu-utoku-vo-svojich-dejinach/?ref=tema>

³⁹ Plán obnovy a odolnosti SR: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2021-112>

⁴⁰ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2021-102>

⁴¹ Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách. Dostupné na: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-131>

Po splnení stanovených kritérií môžu byť vysoké školy začlenené medzi:

- **univerzitné vysoké školy**, ktoré

poskytujú vzdelávanie v študijných programoch všetkých troch stupňov a vykonávajú najmä základný výskum.

- **odborné vysoké školy**, ktoré

poskytujú vzdelanie v študijných programoch prvého stupňa a vykonáva najmä aplikovaný výskum.

Len univerzitná vysoká škola môže v svojom názve používať termín „univerzita“ alebo z neho odvodené slovo. Vysoká škola, ktorá nie je začlenená ani medzi univerzitné ani medzi odborné, používa v názve spojenie „vysoká škola“.

Zákon definuje pojem „**akademická obec vysokej školy**“, ktorú tvoria: vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci, ktorí sú s vysokou školou v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas, ďalší zamestnanci vysokej školy, ak tak určí štatút vysokej školy (zamestnanecká časť akademickej obce vysokej školy) a študenti vysokej školy (študentská časť akademickej obce vysokej školy). Zákon zaručuje zachovávanie akademických slobôd a akademických práv, akými sú sloboda vedeckého bádania, sloboda výučby či právo členov akademickej obce voliť orgány akademickej obce a byť do nich volení.

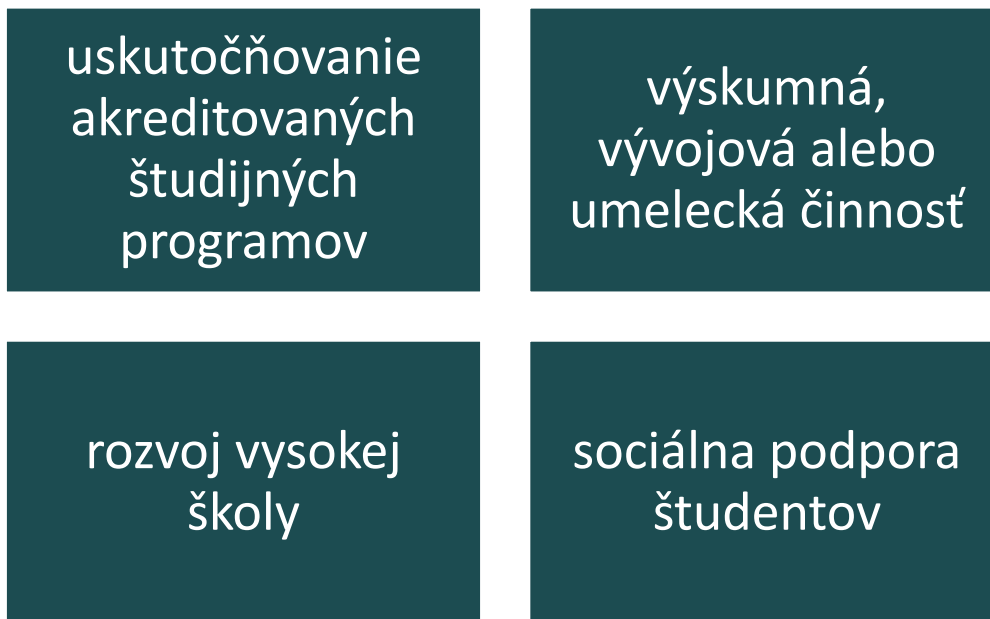
Financovanie vysokých škôl

Spôsoby financovania vysokých škôl sa odlišujú podľa toho, o aký druh školy sa jedná. Podľa Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách sú verejné vysoké školy a štátne vysoké školy napojené na štátny rozpočet nasledovne:

- verejné vysoké školy prostredníctvom kapitoly ministerstva školstva alebo iných ministerstiev;
- vojenské vysoké školy prostredníctvom kapitoly ministerstva obrany;
- policajné vysoké školy prostredníctvom kapitoly ministerstva vnútra;
- zdravotnícke vysoké školy prostredníctvom kapitoly ministerstva zdravotníctva.

Zatiaľ čo financovanie verejných vysokých škôl určuje spomínaný Zákon č. 131/2002 Z. z., financovanie štátnych vysokých škôl sa riadi osobitnými predpismi.

Hlavným zdrojom financovania verejnej vysokej školy sú dotácie zo štátneho rozpočtu cez kapitolu MŠVVaŠ SR, prostredníctvom ktorej je podporované:

Každá z dotácií má určený systém pridelovania. Pri určovaní **dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov** sú rozhodujúcimi faktormi napríklad počet študentov, počet absolventov, ekonomická náročnosť uskutočňovaných študijných programov, kvalita, alebo uplatnenie absolventov v praxi.

Dotácia na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť pozostáva z inštitucionálnej formy podpory výskumu a vývoja a účelovej formy podpory výskumu a vývoja⁴² poskytnutej na základe súťaže podľa osobitného predpisu⁴³. Pri poskytovaní tejto formy podpory sa zohľadňuje výskumná, vývojová alebo umelecká kapacita verejnej vysokej školy, dosiahnuté výsledky v oblasti vedy, techniky alebo umenia či riešenie výskumných a umeleckých projektov, ktoré boli vybrané na financovanie v rámci vnútorného grantového systému ministerstva.

Dotácia na rozvoj vysokej školy sa určuje na základe výberového konania, v rámci ktorého jednotlivé vysoké školy predkladajú ministerstvu projekty na uskutočňovanie svojich rozvojových programov. Do úvahy sa berie kvalita predkladaných projektov, dlhodobý zámer ministerstva a dlhodobý zámer verejnej vysokej školy.

Súkromné vysoké školy si zabezpečujú finančné prostriedky na svoju vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú alebo umeleckú a ďalšiu tvorivú činnosť samy. Na základe žiadosti im môže byť poskytnutá dotácia zo štátneho rozpočtu a to cez kapitolu ministerstva školstva. Dotácia sa poskytuje na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov, na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť a na rozvoj vysokej školy. Súkromná vysoká škola môže získať účelové prostriedky na riešenie projektov výskumu a vývoja.

⁴² § 16 ods. 2 písm. b) zákona č. 172/2005 Z. z.

⁴³ § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 172/2005 Z. z.

Určenie dotácií jednotlivým verejným vysokým školám na (1) uskutočňovanie akreditovaných študijných programov, (2) výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť a (3) rozvoj vysokej školy sa uskutočňuje na základe metodiky, ktorú vypracúva a každoročne aktualizuje po predchádzajúcom vyjadrení reprezentácie vysokých škôl MŠVVaŠ SR. Rozpis dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám za jednotlivé roky je zverejnený na webovej stránke ministerstva školstva⁴⁴.

Rozpočet a hospodárenie verejných vysokých škôl

Na finančné zabezpečenie svojej činnosti si verejná vysoká škola zostavuje **rozpočet skladajúci sa z výnosov a nákladov za daný kalendárny rok**. Výnosmi sú napríklad dotácie zo štátneho rozpočtu, školné, poplatky spojené so štúdiom, výnosy s ďalšieho vzdelávania alebo výnosy z duševného vlastníctva. Nákladmi sa rozumejú náklady potrebné na zabezpečenie hlavnej činnosti a rozvoja verejných vysokých škôl.

So súhlasom akademického senátu verejnej vysokej školy a správnej rady verejnej vysokej školy môžu verejné vysoké školy použiť ako zdroj financovania aj úvery od bánk na výskumnú a vývojovú činnosť a na financovanie kapitálových výdavkov. Podmienky, za ktorých môže prijať úver upravuje Zákon č. 131/2002 Z. z.

Verejná vysoká škola môže taktiež vykonávať podnikateľskú činnosť, výnosy z nej pritom musia pokryť náklady na takúto činnosť. Podnikanie nesmie ohroziť hlavné poslanie vysokých škôl a prostriedky získané touto činnosťou používa verejná vysoká škola na plnenie tých úloh, na ktoré bola zriadená.

Verejná vysoká škola vlastní majetok, ktorý môže využívať na plnenie úloh vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a v ďalšej tvorivej činnosti. Taktiež ho môže využívať aj na podnikateľskú aktivitu alebo na poskytovanie služieb pre študentov a zamestnancov verejnej vysokej školy.

Hodnotenie výskumnej, vývojovej a umeleckej činnosti VŠ

Podľa Zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách sa môže vysoká škola na základe výzvy vyhlásenej MŠVVaŠ SR podrobiť periodickému hodnoteniu výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v jednotlivých oblastiach výskumu **raz za šesť rokov**.

Hodnotenie sa robí primárne na účely:

---

⁴⁴ Rozpis dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám: <https://www.minedu.sk/677-sk/financovanie/>

- identifikácie medzinárodne porovnateľnej činnosti výskumných tímov a jednotlivcov;
- na účely udelenia oprávnenia na používanie označenia „výskumná univerzita“;
- na účely posúdenia kvality úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pri štandardoch pre študijný program a štandardoch pre habilitačné konanie a inauguračné konanie.

Vo výzve ministerstvo vymedzí:

- podklady, ktoré má VŠ podať;
- lehotu na ich podanie;
- a zoznam oblastí výskumu, v ktorých sa vykoná periodické hodnotenie.

Samotné hodnotenie sa uskutočňuje na základe kritérií a metodiky, ktoré vydáva ministerstvo školstva po predchádzajúcom vyjadrení orgánov reprezentácie vysokých škôl.

Hodnotí sa činnosť výskumných tímov alebo činnosť jednotlivcov navrhnutých ministerstvu školstva vysokou školou spomedzi vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov, ktorí uskutočňujú výskumnú, vývojovú, umeleckú a ďalšiu tvorivú činnosť na medzinárodnej úrovni, podieľajú sa na uskutočňovaní študijných programov druhého stupňa a študijných programov tretieho stupňa a splňajú ďalšie podmienky určené vo výzve podľa zákona.

Periodické hodnotenie zabezpečuje MŠVWaŠ SR **prostredníctvom výskumnej hodnotiteľskej komisie** na základe posúdenia úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v jednotlivých oblastiach výskumu výskumnými hodnotiteľmi. Podľa zákona je výskumná hodnotiteľská komisia odborným poradným orgánom MŠVWaŠ SR, ktoré vydáva jej štatút; jej členmi sú spravidla zahraniční odborníci.

Výsledkom periodického hodnotenia výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti VŠ je vyjadrenie výskumnej hodnotiteľskej komisie ku každej oblasti výskumu, pre ktorú VŠ navrhla výskumný tím alebo jednotlivca, a návrh na udelenie oprávnenia na používanie označenia „výskumná univerzita“ s platnosťou na šesť rokov alebo návrh na jeho neudelenie. Ministerstvo školstva písomne oznamuje vyjadrenie výskumnej hodnotiteľskej komisie a návrh podľa prvej vety vysokej škole a agentúre a zverejní ho na svojom webovom sídle; toto vyjadrenie nie je možné namietat'. Oprávnenie na používanie označenia „výskumná univerzita“ udeľuje minister školstva.

Procesu hodnotenia kvality VŠ venovali pozornosť aj vlády SR v svojich strategických dokumentoch. Konkrétne opatrenia v *Národných programoch reforiem SR 2010 – 2018* apelovali na zvýšenie kvality a excelentnosti vysokoškolského vzdelávania hlavne prostredníctvom **reformy procesu akreditácie a zvýšenia kvality akademických špičiek** a otvorenia sa ľuďom z praxe. V rámci vysokoškolského vzdelávania sa už v roku 2010 navrhovalo uskutočniť zmeny v procese akreditácie vysokých škôl. Spomínalo sa hlavne sprísňovanie

kritérií, ale aj systematická podpora profesijne orientovaných bakalárskych programov či diverzifikácia vysokých škôl.

K výraznejšiemu posunu v tejto oblasti prišlo až neskôr. **S účinnosťou od novembra 2018 sa legislatívne upravilo zriadenie novej inštitúcie, nezávislej Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (SAAVŠ)**. Bola zriadená zákonom č. 269/2018 Z. z.⁴⁵ ako právnická osoba so sídlom v Bratislave. Jej hlavnou úlohou je zlepšovať kvalitu vzdelávania na vysokých školách rozhodovaním o udelení akreditácií, pričom tak nahradila činnosť Akreditačnej komisie⁴⁶.

Jedným z prvých počínov bolo vyhotovenie návrhu akreditačných štandardov⁴⁷. Tie boli schválené a zverejnené 2. júla 2020⁴⁸. Hlavnou myšlienkou zriadenia agentúry aj schválenia štandardov je, aby zodpovednosť za kvalitu štúdia niesli samotné vysoké školy. Tie majú povinnosť požiadať o akreditáciu svojho vnútorného systému do decembra 2024 (NRP SR, 2020: 44).

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky⁴⁹

Dôležitým komponentom, ktorý do zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách plánuje vstupovať je navrhovaný Plán obnovy a odolnosti SR. Konkrétne sa v ňom poukazuje na fakt, že Zákon o vysokých školách predpisuje veľmi detailne štruktúru a riadenie každej univerzity, a to aj na úrovni fakúlt. Neberie sa pritom do úvahy veľkosť jednotlivých univerzít. Vnútroštruktúry riadenia univerzít je označovaný za neefektívny. To by sa malo zmeniť. V Pláne obnovy sa spomína **reforma riadenia vysokých škôl**, pričom by malo ísť o **novelu zákona o vysokých školách**, ktorá by nanovo nastavila kompetencie jednotlivých (samosprávnych) orgánov vysokých škôl.

Cieľom novely je, aby:

- právomoci lepšie reflektovali zodpovednosť;
- sa oslabila vnútorná fragmentácia vysokej školy;
- sa umožnila väčšia flexibilita dovnútra vysokej školy aj s ohľadom na jej veľkosť, smerovanie a strategickú profiláciu;

---

⁴⁵ Zákon č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/269/20181101>

⁴⁶ Akreditačná komisia: <http://www.akredkom.sk/>

⁴⁷ Návrh akreditačných štandardov vypracovaných Slovenskou akreditačnou agentúrou pre vysoké školstvo bol zverejnený na pripomienkovanie 30.10.2019: https://saavs.sk/wp-content/uploads/2020/04/standardy-na-pripomienkovanie-verejnostou-30102019-final_5db9835f73e46-1.pdf?x71087

⁴⁸ Oznam o schválení a zverejnení štandardov: <https://saavs.sk/oznam-o-schvaleni-a-zverejneni-standardov/>

⁴⁹ Plán obnovy a odolnosti SR: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2021-112>

- sa odstránili obmedzenia pre obsadzovanie funkčných miest docentov a profesorov.

Zo zákona o vysokých školách by sa mala vypustiť podmienka, aby zamestnanci na funkčných miestach profesora a docenta museli mať, alebo habilitačnými a inauguračnými konaniami vedeli získať vedecko-pedagogický titul profesor, resp. docent. Týmto krokom sa otvorí priestor pre väčšiu internacionalizáciu vysokých škôl. K novele zákona by malo dôjsť v priebehu roka 2021. Zároveň by malo dôjsť k schváleniu novely zákona o SAV a novely zákona o verejnej výskumnej inštitúcii.

1.5. Zákon č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied⁵⁰

Posledným právnym predpisom, ktorému sa v tejto analýze budeme ešte venovať je Zákon č.133/2002 Z.z. o Slovenskej akadémii vied (SAV). Podľa zákona je Slovenská akadémia vied definovaná ako:

je samosprávna vedecká inštitúcia Slovenskej republiky, ktorej činnosti je zameraná na rozvoj vedy, vzdelanosti, kultúry a ekonomiky.

Čo sa týka financovania, SAV je správcou rozpočtovej kapitoly štátneho rozpočtu, s ktorou hospodári. Zákon SAV zaručuje slobodu vedeckého bádania a uverejňovania jeho výsledkov a na jej pôde nie je povolená činnosť politických strán a hnutí. Čestným orgánom SAV na účely reprezentácie, propagácie rozvoja vedy a rozširovania jej vedeckých poznatkov sa zriaďuje **učená spoločnosť**, ktorej členmi sa môžu stať významní vedci zo Slovenska ale aj zahraničia.

Hlavnou činnosťou SAV je:

- realizácia základného výskumu vo vybraných odboroch;
- zúčastňovanie sa na aplikovanom výskume, vývoji a inováciách.

Medzi ďalšie aktivity SAV patria:

- popularizácia a sprístupňovanie výsledkov základného výskumu;
- zúčastňovanie sa pedagogického procesu vysokých škôl;
- zúčastňovanie sa na tvorbe a uskutočňovaní štátnej vednej a technickej politiky;
- podieľanie sa na medzinárodnej spolupráci;
- spolupracovanie na výskume a vzdelávaní s vysokými školami, výskumnými a vzdelávacími inštitúciami a právnickými osobami.

---

⁵⁰ Zákon č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied. Dostupné na: <https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=docs-leg>

V druhej časti zákon č. 133/2002 upravuje samosprávu a odborné orgány akadémie. Z organizačného pohľadu SAV vytvára akademické obce:

- akadémie;
- organizácií.

Akademickú obec SAV tvoria zamestnanci všetkých organizácií spĺňajúci zákonné podmienky a študenti študijných programov tretieho stupňa uskutočňovaných všetkými organizáciami. Akademickú obec organizácie tvoria zamestnanci príslušnej organizácie spĺňajúci zákonné podmienky a študenti študijných programov tretieho stupňa uskutočňovaných príslušnou organizáciou.

Samosprávnymi orgánmi SAV sú:

Najvyšší samosprávny orgán SAV je **snem**, ktorý tvoria členovia volení akademickými obcami organizácií z akademickej obce SAV spôsobom určeným v štatúte SAV. Jednou z jeho činností je voľba kandidáta na predsedu akadémie z členov predsedníctva akadémie a navrhuje odvolanie predsedu akadémie.

Vedecká rada SAV je samosprávny orgán akadémie na riešenie vedeckých a koncepcných úloh. Na jej čele stojí predseda SAV. Vedecká rada akadémie napríklad vyhodnocuje vedeckú činnosť akadémie alebo schvaľuje štatút učenej spoločnosti.

Výkonným samosprávnym orgánom SAV je **predsedníctvo**. To tvoria predseda akadémie, podpredsedovia akadémie a ďalší členovia predsedníctva akadémie vymenovaní predsedom snemu akadémie na základe výsledkov volieb do predsedníctva SAV. Predsedníctvo akadémie zodpovedá za svoju činnosť snemu SAV.

Záverečné ustanovenia zákona sú venované bodom týkajúcim sa procesu transformácie organizácií SAV na verejné výskumné inštitúcie. V nich sa uvádza, že:

Všetky organizácie zriadené akadémiou podľa predpisu účinného do 30.júna 2018 existujúce k 30. júnu 2018 sa od 1.júla 2018 stávajú verejnými výskumnými inštitúciami založenými podľa osobitného predpisu. Ich zakladateľom je akadémia.

K transformáciám však doteraz neprišlo, v súčasnosti (marce 2021) prebieha proces novelizácie tohto zákona, pričom nové ustanovenia by mali začať platiť od 1.9.2021 a 1.1.2022.

2. NÁRODNÝ VÝSKUMNÝ A INOVAČNÝ SYSTÉM

Navrhovanie a implementovanie výskumných a inovačných politík majú na Slovensku medzi sebou rozdelené dva ústredné orgány – **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR)** a **Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR)**, pričom každé riadi svoju vlastnú sieť agentúr.

MŠVVaŠ SR spravuje:

- Vedeckú grantovú agentúru MŠVVaŠ SR a SAV (VEGA);
- Kultúrnu a edukačnú grantovú agentúru MŠVVaŠ SR (KEGA);
- Agentúru na podporu výskumu a vývoja (APVV);
- Výskumnú agentúru (VA).

MH SR zase spravuje:

- Slovenskú agentúru pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO);
- Slovenskú inovačnú a energetickú agentúru (SIEA);
- Slovak Business Agency (SBA) (ako spoluzakladateľ).

Najnovšie do tejto problematiky zasahuje aj novovzniknuté ministerstvo – **Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR)**, ktoré pod jednou strechou zjednotilo kompetencie Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu⁵¹. Úrad podpredsedu vlády sa snažil už od svojho vzniku hrať aktívnu úlohu v oblasti výskumu a inovácií. Koordinoval implementáciu *Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)*, začal po ministerstve školstva zabezpečovať aj rokovania Rady vlády pre vedu, výskum a inovácie. Tento úrad vyhlasoval aj vlastné výzvy tak pre výskum, ako aj inovácie. Čo do celého procesu prinieslo až trokolajnosť.

Na účel zlepšenia koordinácie a spolupráce bola Rada vlády SR pre vedu a techniku transformovaná na **Radu vlády SR pre vedu, techniku a inovácie (Rada vlády SR pre VTI)**⁵², ktorej úlohou je koordinovať spoluprácu pri zabezpečovaní cieľov štátnej vednej, technickej a inovačnej politiky. Rada vlády je však len poradným orgánom bez vlastnej kapacity riadiť výskumné a inovačné politiky.

Financovanie vedy a techniky je realizované aj ďalšími rezortmi ako sú Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, atď.

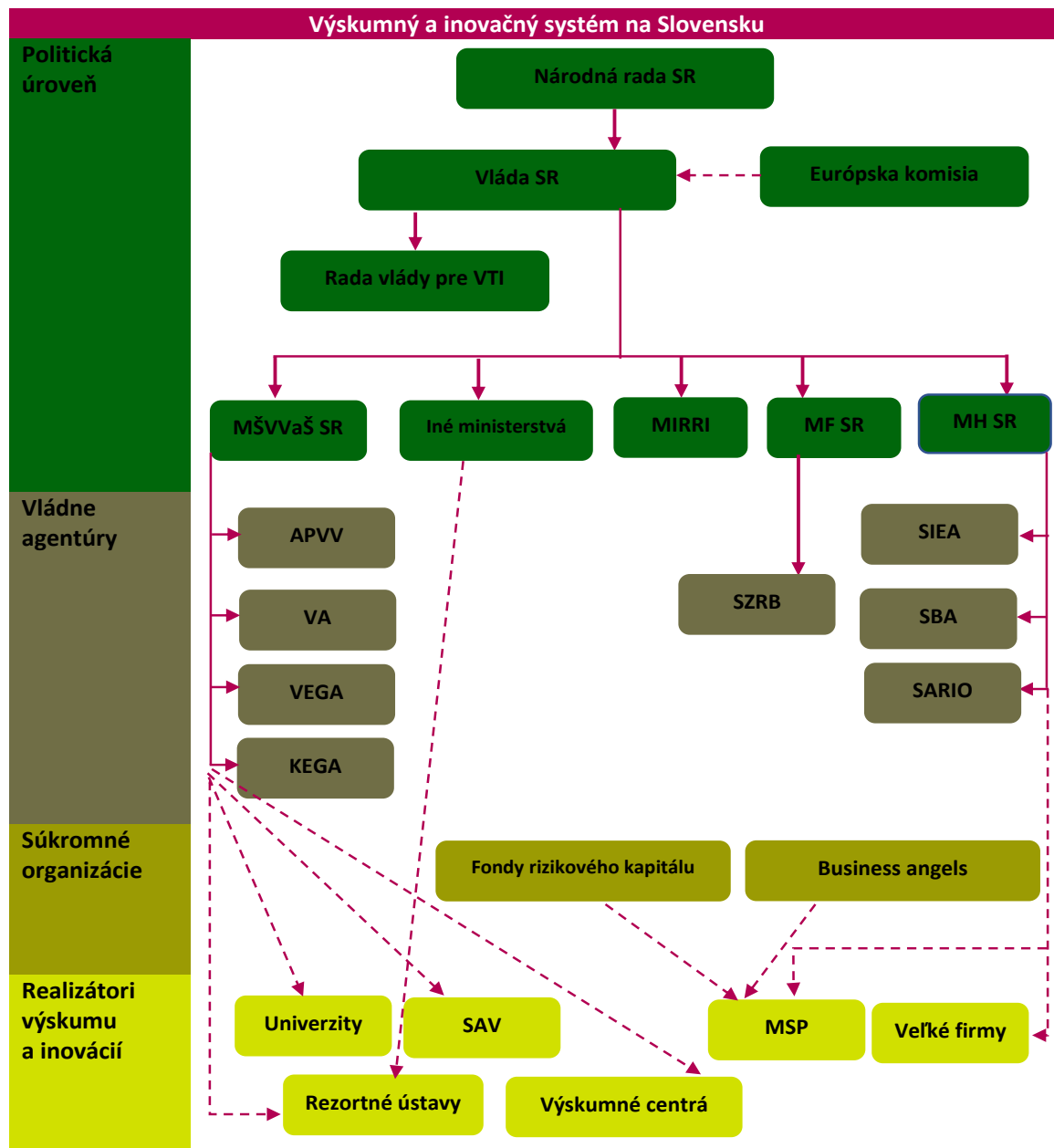
Už z našich predošlých analýz je zjavné, že najväčšou prekážkou systému riadenia výskumu, vývoja a inovácií je jeho roztrieštenosť a slabá spolupráca a koordinácia podpory medzi

⁵¹ Nové ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie zohrá kľúčovú úlohu pri premene Slovenska: <https://www.mirri.gov.sk/aktuality/podpredsednicka-vlady/nove-ministerstvo-investicii-regionalneho-rozvoja-a-informatizacie-zohra-klucovu-ulohu-pri-premene-slovenska/>

⁵² Rada vlády SR pre VTI: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/strategia-vyskumu-a-inovacii-pre-inteligentnu-specializaciju-sr/rada-vlady-sr-pre-vti/index.html>

zodpovednými inštitúciami^{53,54}. Na problémy s riadením a roztrieštenosťou systému dlhodobo upozorňujú aj hodnoteniach medzinárodných inštitúcií (RIO Country Report 2017; RIO Country Report 2016; RIO Country Report 2015; European Semester Country Report 2018; OECD Science, Technology and Industry Outlook 2014), ako aj v strategických dokumentoch (IS SR 2007 – 2013). Z hľadiska efektívneho využívania zdrojov je pritom kľúčové, aby jednotlivé zodpovedné inštitúcie medzi sebou spolupracovali a komunikovali.

Schéma riadenia výskumného a inovačného systému

⁵³ Ako zlepšiť výskum a inovácie na Slovensku? Analýza hodnotení výskumných a inovačných politík medzinárodnými inštitúciami (2020). Dostupné na: <https://www.sovva.sk/publication/ako-zlepsit-vyskum-a-inovacie-na-slovensku-analyza-hodnoteni-vyskumnych-a-inovacnych-politik-medzinarodnymi-instituciami/>

⁵⁴ V teórii a v praxi – Analýza výskumných a inovačných politík v SR 2004 – 2020 (2020). Dostupné na: <https://www.sovva.sk/publication/v-teorii-a-v-praxi-analyza-vyskumnych-a-inovacnych-politik-v-sr/>

2.1. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR⁵⁵

V nasledujúcej časti analýzy sa budeme venovať jednotlivým aktérom systému financovania výskumu a vývoja na Slovensku. Najdôležitejším je samotné MŠVWaŠ SR, ktoré ako ústredný orgán štátnej správy vytvára podmienky pre rozvoj vedy a techniky.⁵⁶ Historicky je zodpovedné za agendu vedy a výskumu, zatiaľ čo Ministerstvo hospodárstva zodpovedá za agendu inovácií.⁵⁷

Podľa zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja pôsobí v oblasti štátnej podpory výskumu a vývoja niekoľko orgánov, pričom každý z nich má vymedzené isté pole pôsobnosti:

- **vláda SR**

schvaľuje dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky, vytvára podmienky na jeho napĺňanie a vyhodnocuje jeho plnenie;

- **MŠVWaŠ SR**

vytvára podmienky na rozvoj vedy a techniky a zodpovedá za efektívne využívanie vynakladaných prostriedkov zo štátneho rozpočtu;

- **ústredné orgány**

spolupodieľajú sa na formulovaní dlhodobých zámerov a cieľov štátnej vednej a technickej politiky a ich napĺňaní;

- **Agentúra na podporu výskumu a vývoja**

zriadená na účel podpory výskumu a vývoja poskytovaním finančných prostriedkov na riešenie projektov.

Samotné ministerstvo školstva má podľa zákona v oblasti podpory vedy a výskumu množstvo ďalších úloh, na ktorých úzko spolupracuje aj s Radou pre vedu a techniku (dnešná Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie) vrátane:

- vypracovania návrhu dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky;
- vypracovania návrhu národného programu rozvoja vedy a techniky;
- vypracovania návrhu štátnych programov výskumu a vývoja a štátnych programov rozvoja infraštruktúry výskumu a vývoja;
- vypracovania návrhu na účasť SR v medzinárodných programoch výskumu a vývoja;
- schvaľovania rozpočtu APVV vrátane jeho rozdelenia, na návrh predsedníctva APVV;

---

⁵⁵ MŠVWaŠ SR: <https://www.minedu.sk/>

⁵⁶ §17 Zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy

⁵⁷ §6. Ibidem.

- vypracovania a predkladania výročnej správy o stave výskumu a vývoja v SR a jeho porovnanie so zahraničím;
- organizačné a finančné zabezpečovanie činnosti Rady pre vedu a techniku a činnosti rád štátnych programov;
- vytvárania podmienok na propagáciu vedy a popularizáciu výsledkov výskumu a vývoja.

Ministerstvo školstva je správcom samostatného portálu zriadeného na účel zlepšenia spolupráce medzi sektormi a zabezpečenie dostupnosti informácií o výskume a inováciách – **Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie (CIP VVI)**⁵⁸. O potrebe zriadenia portálu sa písalo už v *Dlhodobom zámere* z roku 2007, samotný portál bol zriadený v roku 2008 a jeho prevádzkovateľom je Centrum vedecko-technických informácií (CVTI).

Rozpočet MŠVWaŠ SR

Podľa údajov v dokumente *Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022*⁵⁹ mala mať kapitola MŠVŠ SR na rok 2020 k dispozícii **celkové výdavky v sume 1,58 mld. eur**, z toho prostriedky štátneho rozpočtu v sume 1,46 mld. eur a prostriedky zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v sume 126 mil. eur. Výdavky kapitoly na rok 2020 oproti schválenému rozpočtu roku 2019 rastú o 221 mil. eur, t. j. o 16,2 %.

Vedecká grantová agentúra MŠVWaŠ SR a SAV (VEGA)⁶⁰

Vedecká grantová agentúra MŠVWaŠ SR a SAV predstavuje vnútorný grantový systém pre rezort školstva a Slovenskú akadémiu vied. Bola založená v roku 1996. VEGA zabezpečuje vzájomne koordinovaný postup pri výbere a hodnotení projektov:

základného výskumu riešených na pracoviskách vysokých škôl a vedeckých ústavov SAV.

Ministrom školstva a predsedovi SAV navrhuje výšku dotácie, ktorá má byť poskytnutá na riešenie vybraných nových a pokračujúcich vedeckých projektov z inštitucionálnych finančných prostriedkov⁶¹.

---

⁵⁸ Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie (CIP VVI):

<https://www.vedatechnika.sk/SK/Stranky/default2.aspx>

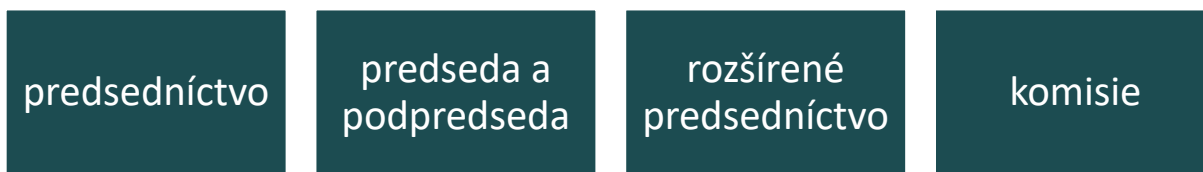
⁵⁹ Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022. Dostupné na:

<https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/rozpocet-verejnej-spravy/>

⁶⁰ VEGA: <https://www.minedu.sk/vedecka-grantova-agentura-msvvas-sr-a-sav-vega/>

⁶¹ Vedecká grantová agentúra MŠVWaŠ SR a SAV (VEGA): <http://www.vega.sav.sk/>

VEGA sa skladá z⁶²:

Komisie sú výkonnými orgánmi VEGA pre jednotlivé odbory vedy a techniky, pričom ich zriaďujú spoločne minister školstva a predseda Slovenskej akadémie vied na základe návrhov príslušných organizácií.

Predsedníctvo SAV každoročne vyhlasuje výzvu na podávanie žiadostí o finančný príspevok na riešenie vedeckých projektov. Podmienky sa upravujú na každý príslušný rok⁶³. Vo Výzve na predkladanie žiadostí o finančný príspevok na projekty VEGA sa uvádzajú náležitosti akými sú termín na podávanie žiadostí, doba riešenia projektov, podmienky výzvy či hodnotenie žiadostí. Návrh vedeckého projektu – žiadosť o finančný príspevok VEGA môže podávať vedúci projektu, ktorým môže byť vysokoškolský učiteľ alebo vedecký pracovník s vysokoškolským vzdelaním 3. stupňa.

Žiadateľ si **posiela žiadosť do komisie VEGA podľa zamerania svojho výskumu**. Zameranie komisií VEGA umožňuje žiadateľom o grant sa lepšie zorientovať pri podávaní žiadostí, žiadatelia ich nájdu ako súčasť Štatútu VEGA⁶⁴. Pri hodnotení žiadostí o grant postupujú komisie na základe špecifických kritérií vstupného hodnotenia⁶⁵. Komisie sa pritom z pravidla pozerajú na dostatočnú kvalitu publikačnej činnosti vedúceho projektu, či ide o projekt základného výskumu, ale aj na primeranosť a opodstatnenosť finančných požiadaviek či metodológiu a veľkosť riešiteľského kolektívu. Výška prideleného finančného príspevku na riešenie projektu na SAV sa každoročne riadi Zásadami financovania, ktoré schvaľuje Predsedníctvo SAV⁶⁶. Prehľad základných informácií o hodnotení projektov VEGA, ktoré

⁶² Štatút VEGA: <https://www.minedu.sk/data/att/11171.pdf>

⁶³ Výzva na podávanie žiadostí VEGA: <http://www.vega.sav.sk/index.php?p=show&id=22>

⁶⁴ Zameranie komisií VEGA podľa odborov vedy a techniky:

http://www.vega.sav.sk/files/doku_pages/20130704_60_subor.pdf

⁶⁵ Kritériá vstupného hodnotenia komisií VEGA: <http://www.vega.sav.sk/index.php?p=show&id=29>

⁶⁶ Zásady rozpisu finančných prostriedkov na projekty VEGA na SAV v roku 2021 schválené P SAV dňa 14.01.2021: http://www.vega.sav.sk/files/doku_pages/20210125_213_subor.pdf

obsahujú napríklad informácie o počte zaregistrovaných projektov či počte projektov zaradených do výberu, sú zverejnené na stránke VEGA⁶⁷.

Súčasťou celého procesu je aj záverečné hodnotenia projektov. Komisie VEGA každý rok v rámci nich vyberajú projekty, ktoré dosiahli veľmi významné výsledky⁶⁸.

Rozpočet VEGA

Na rozpočet VEGA sa skladá MŠV a SAV. Vo výročnej správe z roku 2019 sa uvádza, že na riešenie projektov VEGA obidva rezorty zo svojich rozpočtov rozpísali finančné prostriedky v kategórii bežných výdavkov nasledovne: **MŠV a SAV v celkovej výške 11 750 000 €** a **SAV vo výške 4 516 769 €**, pričom kapitálové výdavky na rok 2019 neboli vyčlenené⁶⁹. Rok predtým inštitúcie vyčlenili finančné prostriedky: MŠV a SAV v celkovej výške 10 750 000 € a SAV vo výške 4 516 769 €⁷⁰.

Rozpočet VEGA (bežné výdavky)	MŠV a SAV	SAV
2019	11 750 000 €	4 516 769 €
2018	10 750 000 €	4 516 769 €
2017	10 400 000 €	4 516 769 €
2016	9 400 000 €	4 516 769 €
2015	9 386 318 €	4 516 769 €
2014	9 400 000 €	4 516 769 €
2013	8 302 662 €	4 406 603 €
2012	7 302 662 €	4 196 764 €
2011	7 302 662 €	4 196 764 €
2010	7 302 662 €	3 649 360 €
2009	7 303 000 €	2 606 686 €

Zdroj: Výročná správa VEGA 2009 – 2019. Dostupné na:

<http://www.vega.sav.sk/index.php?p=show&id=17>

⁶⁷ Vstupné hodnotenie projektov VEGA: <http://www.vega.sav.sk/index.php?p=show&id=27>

⁶⁸ Významné výsledky: <http://www.vega.sav.sk/index.php?p=show&id=19>

⁶⁹ Výročná správa VEGA za rok 2019:

http://www.vega.sav.sk/files/doku_pages/20200817_203_subor.pdf

⁷⁰ Výročná správa VEGA za rok 2018: <https://www.minedu.sk/data/att/14803.pdf>

Kultúrna a edukačná grantová agentúra MŠVvaŠ SR (KEGA)⁷¹

Kultúrna a edukačná grantová agentúra MŠVvaŠ SR (KEGA) je vedecká grantová agentúra zameraná na

finančnú podporu projektov aplikovaného výskumu.

KEGA podporuje projekty v oblasti školstva, pedagogiky a tvorivého a interpretačného umenia. O poskytnutie dotácie na zabezpečenie riešenia projektov KEGA z inštitucionálnych finančných prostriedkov sa môžu uchádzať iba zamestnanci verejných vysokých škôl.

Aktuálne sú tematické oblasti na podávanie žiadostí o dotáciu na obdobie 2019 – 2022 zamerané na podporu pedagogických modelov výchovy a vzdelávania, nových technológií, foriem a metód v rámci školského systému aj mimo neho⁷². Tematické oblasti určuje minister a vychádzajú z dlhodobého zámeru ministerstva v oblasti školstva. Organizáciu výberového konania vrátane návrhov na pridelenie finančných prostriedkov zabezpečujú orgány KEGA. Tými sú predsedníctvo KEGA a komisie⁷³.

Výzvu na podávanie žiadostí o dotáciu **zverejňuje Odbor vedy a techniky na vysokých školách Ministerstva školstva SR (OVTVŠ)** každoročne na internetovej stránke ministerstva najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka, ktorý predchádza roku začatia riešenia⁷⁴. Výsledky hodnotenia žiadostí o dotáciu KEGA sú zverejňované na webovej stránke ministerstva školstva⁷⁵. Nejedná sa o zoznam financovaných projektov za daný rok. Pridelenie, resp. nepridelenie dotácie závisí od niekoľkých faktorov:

- bodového hodnotenia projektu vyjadrujúceho jeho kvalitu;
- celkového počtu prijatých žiadostí;
- plánovaných finančných požiadaviek vyplývajúcich zo žiadostí;
- celkovej výšky rozpočtových prostriedkov vyčlenených na projekty KEGA v danom roku.

---

⁷¹ KEGA: <https://www.minedu.sk/kultura-a-edukacna-grantova-agentura-msvvas-sr-kega/>

⁷² Tematické oblasti na podávanie nových žiadostí o dotáciu na projekty KEGA na obdobie rokov 2019 – 2022: <https://www.minedu.sk/data/att/14337.pdf>

⁷³ Predsedníctvo a komisie KEGA: <https://www.minedu.sk/predsednictvo-a-komisie-kega/>

⁷⁴ Pravidlá Kultúrnej a edukačnej agentúry Ministerstva školstva Slovenskej republiky: <https://www.minedu.sk/data/att/1706.pdf>

⁷⁵ Výsledky hodnotenia nových projektov a financovanie projektov KEGA: <https://www.minedu.sk/vysledky-hodnotenia-novych-projektov-a-financovanie-projektov-kega/>

Rozpočet KEGA

Podľa ročnej správy o činnosti KEGA bolo na nové a pokračujúce projekty verejných vysokých škôl v roku 2020 rozdelených **4 400 000 €**⁷⁶.

Finančná dotácia na nové a pokračujúce projekty pre VŠ	Suma
2020	4 400 000 €
2019	3 900 000 €
2018	3 400 000 €
2017	3 000 000 €
2016	2 500 000 €
2015	760 000 €
2014	760 000 €
2013	740 000 €
2012	1 290 000 €

Zdroj: Ročné správy KEGA 2013 – 2020. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/rocne-spravy-kega/>

Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV)⁷⁷

Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV) bola **zriadená Zákonom č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja** v roku 2005. Ide o rezortnú rozpočtovú organizáciu MŠVWaŠ SR, ktorá ako

jediná národná grantová agentúra bola zriadená na účel podpory výskumu a vývoja na Slovensku poskytovaním finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na riešenie projektov.

Agentúra je napojená na rozpočet Slovenskej republiky prostredníctvom kapitoly ministerstva školstva.

APVV podporuje projekty:

- výskumu a vývoja v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky;
- v rámci programov agentúry;
- v rámci dvojstranných alebo mnohostranných zmlúv o medzinárodnej vedecko-technickej spolupráci, projektov v rámci účasti Slovenskej republiky v medzinárodných programoch výskumu a vývoja a projektov v rámci komunitárnych programov a iniciatív Európskej únie v oblasti výskumu a vývoja vrátane nákladov na ich prípravu.

⁷⁶ Ročná správa za činnosť KEGA v roku 2020: <https://www.minedu.sk/data/att/18483.pdf>

⁷⁷ APVV: <https://www.apvv.sk/?lang=sk>

Orgány APVV tvoria:

Riaditeľ agentúry je menovaný a odvolávaný ministrom školstva, pričom zodpovedá za hospodársky a správny chod agentúry. Okrem toho zodpovedá za administratívne a technické zabezpečenie činnosti ostatných orgánov agentúry, je jej štatutárnym orgánom, riadi ju, koná v jej mene a zastupuje ju navonok.

Vrcholným odborným orgánom agentúry je **predsedníctvo**, ktoré pri plnení úloh vychádza zo Zákona č. 172/2005 Z. z. Medzi základné činnosti predsedníctva patrí schválenie koncepcie a hlavných činností agentúry, schválenie vyhlásenia verejných výziev či schválenie kritérií na poskytovanie finančných prostriedkov na riešenie projektov⁷⁸.

Rada agentúry je odborný orgán s dvojakou úlohou. Na jednej strane je to posudzovanie a schvaľovanie žiadostí o získavanie finančných prostriedkov na riešenie projektov. Na druhej strane ide o kontrolu projektov, na riešenie ktorých agentúra poskytla finančné prostriedky.

Rada agentúry sa zriaďuje:

- pre skupiny odborov vedy a techniky (odborová rada);
- pre každý program (rada programu);
- pre medzinárodné aktivity (rada pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu).

Zoznam rád agentúry a aktuálne zloženie jednotlivých rád je uvedené na webovej stránke APVV⁷⁹.

Vláda SR schválila na svojom rokovaní vo februári 2016 **programy Agentúry na podporu výskumu a vývoja na obdobie rokov 2016 – 2019**⁸⁰, ktoré však neboli následne zrealizované. Návrh programov vychádzal z hlavného strategického materiálu pre oblasť výskumu a inovácií na Slovensku, ktorým je *Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3 SK)*.

RIS3 stanovuje investičné a štrukturálne opatrenia pre politiku výskumu, vývoja a inovácií. Ako strategický dokument zastrešuje ako výskumné, tak aj inovačné politiky a spája ich do jedného celku. Zároveň je táto stratégia ex ante kondicionalitou pre implementáciu Európskych

⁷⁸ Predsedníctvo APVV: https://www.apvv.sk/buxus/generate_page.php?page_id=296

⁷⁹ Rada agentúry APVV: <https://www.apvv.sk/agentura/organizacna-struktura/rady-agentury.html>

⁸⁰ Návrh programov Agentúry na podporu výskumu a vývoja na obdobie rokov 2016-2019: <https://www.apvv.sk/archiv-aktualit/nove-programy-apvv.html>

štrukturálnych a investičných fondov v oblasti výskumu a inovácií na Slovensku. Nejde teda o oficiálnu štátnu vednú a technickú politiku. Hlavnou víziou dokumentu je:

„Podnecovať štrukturálnu zmenu slovenskej ekonomiky smerom k rastu založenému na zvyšovaní inováčnej schopnosti a excelentnosti vo Val s cieľom podporovať udržateľný rast príjmov, zamestnanosti a kvality života“ (RIS3, 2013: 64).

Návrh celého programu APVV sa skladal z troch programov:

- **Podpora budovania personálnej infraštruktúry vo všetkých sektoroch výskumu a vývoja na Slovensku na obdobie rokov 2016 – 2019**
  - Zámerom programu malo byť zvýšenie konkurencieschopnosti SR prostredníctvom rozvoja personálnej infraštruktúry výskumu, vývoja a inovácií ako základnej nutnej podmienky rozvoja.
  - Ciele programu:
    - Vytvorenie post doktorandských miest na pracoviskách podporovaných v rámci projektov výskumu a vývoja;
    - Vytvoriť priestor pre externé doktorandské štúdium pre mladých vedeckých pracovníkov;
    - Reintegrácia pracovníkov dlhodobo pôsobiacich v zahraničí alebo zahraničných pracovníkov spojená s vytvorením pracovnej skupiny;
    - Financovanie projektov mladých výskumných kolektívov.
- **Podpora výskumu a vývoja v podnikoch a podpora spolupráce podnikov s výskumnými organizáciami na obdobie rokov 2016 – 2019**
  - Zámerom malo byť hlavne zvýšenie konkurencieschopnosti krajiny a vytvorenie prostredia podporujúceho inovácie.
  - Cieľom programu bola stimulácia najmä výrobných a technologických inovácií v podnikoch, prostredníctvom podpory ich vlastného výskumu a vývoja alebo transferu takýchto riešení na základe spolupráce s výskumnými organizáciami z jednotlivých sektorov vedy a techniky podľa §7 zákona č.172/2005 Z. z..
- **Podpora prípravy projektov výskumu a vývoja rámcového programu EÚ pre výskum a inovácie do roku 2020 – Horizont 2020**

- o Zámerom programu malo byť výrazne zvýšenie počtu prihlášok a účasť slovenských organizácií v programe Horizont 2020.
- o Základným cieľom programu bolo podporiť zvýšenie účasti slovenských organizácií výskumu a vývoja v projektoch Horizontu 2020; osobitným cieľom bolo motivovať slovenské organizácie výskumu a vývoja aby sa viac zapájali do priamej koordinácie návrhov projektov Horizontu 2020.

Jednotlivé programy mali v návrhu špecifikované zámery, ciele, nástroje na ich plnenie, plán vyhlásenia výziev, merateľné ukazovatele programu, hodnotenie, dobu trvania programu a dobu trvania projektov a celkové náklady.

Rozpočet APVV

APVV predstavuje dôležitú položku výdavkov na vedu a techniku z ministerstva školstva. Podľa ostatnej výročnej správy APVV bolo na plnenie činností, ktoré agentúre určuje zákon č. 172/2005 Z. z., pre rok 2019 rozpisom záväzných ukazovateľov zo strany MŠVVaŠ SR **schválený rozpočet v celkovej výške 41 555 851 €** na financovanie prevádzky agentúry a na projektové financovanie, t. j. podporu výskumu a vývoja⁸¹. Podľa *Rozpočtu verejnej správy na roky 2020 až 2022* celkové výdavky pre APVV na rok 2020 predstavujú sumu 40,0 mil. eur⁸².

Celkový rozpočet APVV na rok	Suma
2019	41 555 851 €
2018	41 369 078 €
2017	29 336 568 €
2016	29 305 308 €
2015	26 162 096 €
2014	26 271 370 €
2013	27 971 371 €
2012	21 813 643 €
2011	20 514 143 €
2010	32 173 444 €
2009	39 832 707 €

Zdroj: Výročné správy APVV 2009 – 2019. Dostupné na: <https://www.apvv.sk/agentura/informacna-tabula/vyroczne-spravy-apvv.html>

⁸¹ Výročná správa APVV za rok 2019: <https://www.apvv.sk/buxus/docs/agentura/vyroczne-spravy/apvv-vs-2019.pdf>

⁸² Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022. Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/rozpocet-verejnej-spravy/>

Výskumná agentúra (VA)⁸³

Výskumná agentúra (VA) zriadená MŠV a Š SR je

štátnou rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou a napojením na štátny rozpočet prostredníctvom kapitoly MŠV a Š SR.

Cieľom VA je zabezpečovanie kontinuálneho procesu prijímania, hodnotenia, finančného riadenia a monitorovania dopytovo-orientovaných projektov tak, aby ich realizácia prebiehala v súlade s dokumentom *Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)*. Hlavným implementačným nástrojom RIS3 bol OP Výskum a inovácie, ktorý je od konca roku 2019 súčasťou OP Integrovaná infraštruktúra.

V programovom období 2014 – 2020 zabezpečovala agentúra proces implementácie pomoci z európskych štrukturálnych a investičných fondov EÚ. Do zlúčenia OPVal (Operačný program Výskum a inovácie) do OPII (Operačný program Integrovaná infraštruktúra) plnila agentúra funkciu Sprostredkovateľského orgánu pre operačný program Výskum a inovácie. Riadiacim orgánom pre OPVal bolo MŠV a Š SR.

Operačný program Výskum a inovácie nadväzoval na Operačný program Výskum a vývoj a Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast v programovom období 2007 – 2013. S účinnosťou od 13. 12. 2019 Európska komisia schválila zlúčenie operačného programu Integrovaná infraštruktúra s operačným programom Výskum a inovácie v rámci programového obdobia 2014 – 2020⁸⁴.

2.2. Ministerstvo hospodárstva SR⁸⁵

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO)⁸⁶

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) je štátnou agentúrou SR v pôsobnosti MH SR, ktorej hlavnou úlohou je **akcelerovať investičný, exportný a inovatívny potenciál Slovenska** so zámerom vytvoriť z krajiny technologické centrum atraktívne pre zahraničných investorov. V svojom portfóliu činností má hlavne aktivity spojené s investovaním na Slovensku, exportom do zahraničia a podporou MSP⁸⁷.

⁸³ VA: <http://www.vyskumnaagentura.sk/sk/>

⁸⁴ Európska komisia schválila zlúčenie operačných programov: https://www.opii.gov.sk/tlacove-spravy/europska-komisia-schvalila-zlucenie-operacnych-programov?fbclid=IwAR11fTVgdFHNxT3zW1Sun1bTZlr2p-HuK6-PrcZ1RA4lpsNgT2_nW9diDBQ

⁸⁵ MH SR: <https://www.mhsr.sk/>

⁸⁶ SARIO: <https://www.sario.sk/>

⁸⁷ Profil agentúry SARIO: https://sario.sk/sites/default/files/sario-profile-2020-svk_1.pdf

Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA)⁸⁸

Slovenská energetická agentúra sa 1. apríla 2007 rozhodnutím ministra hospodárstva SR pretransformovala na Slovenskú inovačnú a energetickú agentúru (SIEA). Ako **sprostredkovateľský orgán a implementačná agentúra pre štrukturálne fondy EÚ** plní štátne úlohy v oblasti podpory inovácií, sleduje a vyhodnocuje inovačné aktivity na Slovensku a navrhuje opatrenia na ich podporu. SIEA je v súčasnosti prijímateľom národného projektu Inovujme.sk, ktorý je zameraný na zvýšenie inovačnej výkonnosti slovenskej ekonomiky a napomáhanie pri zvyšovaní povedomia o význame inovácií⁸⁹.

Agentúra už od roku 2007 vyhlasuje a organizuje súťaž o Cenu ministra hospodárstva "Inovatívny čin roka". Cieľom súťaže je upozorniť širokú verejnosť na zaujímavé inovačné aktivity slovenských podnikateľov⁹⁰. Od roku 2015 plní SIEA tiež úlohy Technologickej agentúry v súlade so *Stratégiou výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)*.

Slovak Business Agency (SBA)⁹¹

Slovak Business Agency (SBA) bola založená MH SR, Združením podnikateľov Slovenska a Slovenským živnostenským zväzom ako platforma verejného a súkromného sektora. Jej cieľom je **podpora podnikania** na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a zároveň **posilnenie konkurencieschopnosti** podnikateľov v rámci spoločného trhu EÚ a na trhoch tretích krajín.

2.3. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR⁹²

1. júla 2020 vzniklo nové Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR), ktoré pod jednou strechou zjednotilo kompetencie Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu.

---

⁸⁸ SIEA: <https://www.siea.sk/>

⁸⁹ Národný projekt Inovujme.sk: <https://www.siea.sk/inovacie/inovujme-sk/>

⁹⁰ Inovatívny čin roka: <https://www.siea.sk/inovacie/inovativny-cin-roka/>

⁹¹ SBA: <http://www.sbagency.sk/sba-0>

⁹² MIRRI SR: <https://www.mirri.gov.sk/index.html>

Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie⁹³

Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie (Rada vlády SR pre VTI) bola zriadená s cieľom koordinovať spoluprácu pri zabezpečovaní cieľov štátnej vednej, technickej a inovačnej politiky. Tá bola zmenená z pôvodnej Rady vlády SR pre vedu a techniku. Je stálym odborným, poradným, iniciatívnym a koordinačným orgánom vlády pre oblasť vedy, techniky a inovácií.

Orgánmi rady sú predseda a predsedníctvo rady. Predsedom rady je podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu.

Rada vlády je riadiacim orgánom implementácie dokumentu *Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)*. Medzi jej hlavné úlohy patrí napríklad:

- prerokúvanie a posudzovanie koncepčných, legislatívnych, strategických a finančných zámerov;
- koordinácia spolupráce;
- zabezpečovanie a navrhovanie prioritizácie oblastí výskumu a inovácií v SR vrátane návrhu príslušných systémových opatrení;
- vyhodnocovanie plnenie programov, projektov, plánov, akcií a výziev implementácie RIS3.

V rámci Rady vlády SR pre VTI funguje aj tzv. Stála komisia Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie pre implementáciu RIS3 – SKS3, ktorá predstavuje prierezový, pracovný, koordinačný a komunikačný orgán vytvorený na princípe partnerstva vlády, priemyslu, akadémie a združení reprezentujúcich výskum, univerzity a zamestnávateľov⁹⁴.

Organizačne tvorí Radu predseda, piati podpredsedovia a ďalší členovia, pričom Rada má dokopy 25 členov. Predsedom rady je **podpredseda vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu**. Podpredsedami rady sú minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, minister hospodárstva Slovenskej republiky, minister financií Slovenskej republiky, predseda Slovenskej akadémie vied a splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre výskum a inovácie⁹⁵.

---

⁹³ Rada vlády SR pre VTI: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/strategia-vyskumu-a-inovacii-pre-inteligentnu-specializaciju-sr/rada-vlady-sr-pre-vti/index.html>

⁹⁴ Stála komisia RV VTI pre implementáciu RIS3: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/strategia-vyskumu-a-inovacii-pre-inteligentnu-specializaciju-sr/stala-komisia-rv-vti-pre-implementaciju-ris3/index.html>

⁹⁵ Štatút Rady vlády Slovenskej republiky pre vedu, techniku a inovácie: https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/02/Statut_Rada_VVTI.pdf

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky⁹⁶

Systém riadenia vedy, výskumu a inovácií je predmetom záujmu aj navrhovaného Plánu obnovy a odolnosti SR. Tejto tématike sa venuje pozornosť konkrétne v Komponente 9 Plánu obnovy. Dokument poukazuje na výzvu, ktorej táto oblasť čelí a tou je **lepšia harmonizácia politiky vedy, výskumu a inovácií**. Konkrétne za problematické vidí fakt, že Rada vlády pre vedu, techniku a inovácie má síce zabezpečovať medzirezortnú koordináciu, ale jej výstupy majú iba odporúčací charakter. Absentuje pod ňou silná výkonná zložka, ktorá by vedela pripravovať strategické a analytické materiály a na technickej úrovni zabezpečovala koordináciu politik. Chýba taktiež akákoľvek analytická zložka vyhodnocujúca efektívnosť, jednoduchosť alebo transparentnosť investovaných verejných zdrojov a nastavenia podporných nástrojov.

Jednou z hlavných priorít reforiem aj investícií v tejto oblasti je preto **posilnenie a profesionalizácia nadrezortnej koordinácie politiky výskumu a inovácií**. Navrhuje sa Nadrezortnú koordináciu cez Radu vlády SR pre vedu, techniku a inovácie presunúť na Úrad vlády ako premiérsku téma, pričom Rada by dostala svoju výkonnú zložku v podobe Sekretariátu, kde bude pôsobiť profesionálny manažment so skúsenosťami v tejto oblasti.

Úlohou Sekretariátu bude:

- v spolupráci s rezortami navrhovať Národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií;
- monitorovať a koordinovať napĺňanie stratégie ako aj implementácie RIS3;
- realizovať zber dát, tvorbu analýz a odporúčaní;
- vytvoriť jednotné kontaktné miesto – vnútroštátne aj medzinárodné.

Na zabezpečenie neustrannosti a prevencii konfliktu záujmov nebude Sekretariát priamo rozhodovať o rozdeľovaní prostriedkov v rámci konkrétnych výziev, programov a projektov.

---

⁹⁶ Plán obnovy a odolnosti SR: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2021-112>

3. AKTÉRI VÝSKUMNÉHO A INOVAČNÉHO SYSTÉMU

3.1. Univerzity a vysoké školy

Podľa Zákona č. 131/2002 Z. z. vysoké školy sú vrcholné vzdelávacie, vedecké a umelecké ustanovizne, ktorých poslaním je prispievať k rozvoju vedomostnej spoločnosti. Verejná vysoká škola je verejnoprávna a samosprávna inštitúcia, ktorá sa zriaďuje a zrušuje zákonom. Zákon taktiež ustanovuje jej názov, zaradenie a sídlo. Ak sa verejná vysoká škola člení na fakulty, pri jej zriadení sa súčasne zriaďujú aj fakulty.

Celkovo pracuje na vysokých školách 18 340 výskumníkov⁹⁷.

Hlavnou úlohou vysokých škôl pri napĺňaní svojho poslania je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a tvorivé vedecké bádanie alebo tvorivá umelecká činnosť.

Toto svoje poslanie napĺňajú napríklad:

- výchovou odborníkov s najvyšším vzdelaním;
- prispievaním k rozvoju vzdelávania na všetkých úrovniach;
- zapájaním sa do verejnej diskusie o spoločenských a etických otázkach a o utváraní občianskej spoločnosti;
- rozvíjaním medzinárodnej, najmä európskej spolupráce podporovaním spoločných projektov.

Na Slovensku funguje 20 verejných, 3 štátne a 11 súkromných vysokých škôl⁹⁸.

Druh VŠ	Názov VŠ
verejné	Univerzita Komenského v Bratislave
	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
	Prešovská univerzita v Prešove
	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
	Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
	Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
	Trnavská univerzita v Trnave
	Slovenská technická univerzita v Bratislave
	Technická univerzita v Košiciach
	Žilinská univerzita v Žiline
	Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
	Ekonomická univerzita v Bratislave
	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

⁹⁷ Údaj Štatistického úradu SR za rok 2019

⁹⁸ Vysoké školy v Slovenskej republike: <https://www.minedu.sk/vysoke-skoly-v-slovenskej-republike/>

	Technická univerzita vo Zvolene
	Vysoká škola múzických umení v Bratislave
	Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
	Akadémia umení v Banskej Bystrici
	Katolícka univerzita v Ružomberku
	Univerzita J. Selyeho
štátne	Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika
	Akadémia Policajného zboru
	Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave
súkromné	Vysoká škola manažmentu
	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, n.o.
	Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave
	Paneurópska vysoká škola
	Vysoká škola Danubius
	Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove
	Stredoeurópska vysoká škola v Skalici
	Vysoká škola DTI
	Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií
	Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
	Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta - Banská Štiavnica, s. r. o., odborná vysoká škola

Rozpočet VŠ

Vysoké školstvo je financované viacerými kapitolami štátneho rozpočtu, pričom v kapitole MŠV a Š SR sú rozpočtované prostriedky pre 20 verejných vysokých škôl, v kapitolách Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR a Ministerstva zdravotníctva SR pre 3 štátne vysoké školy.

Výdavky štátneho rozpočtu na rok 2020 poskytované prostredníctvom kapitoly MŠV a Š SR verejným vysokým školám sa **rozpočtujú v sume 618 mil. eur**, ktoré oproti schválenému rozpočtu roku 2019 rastú o 97,9 mil. eur, t. j. o 18,8 %⁹⁹. Celkové zdroje na vysoké školstvo rozpočtované v kapitolách MŠV a Š SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR a Ministerstva zdravotníctva SR v roku 2020 sú v sume 654 mil. eur v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2019 rastú o 105 mil. eur, t. j. o 19,1 %.

⁹⁹ Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022. Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/rozpocet-verejnej-spravy/>

Ako sa uvádza v dokumente, v roku 2020 verejné vysoké školy mali používať na financovanie svojej hlavnej činnosti okrem prostriedkov poskytnutých MŠVVŠ SR aj vlastné zdroje v **sume 165 mil. eur**, čo predstavuje pokles oproti schválenému rozpočtu roku 2019 o 1,87 mil. eur, t. j. o 1,12 %.

Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu poskytnutých z MŠVVŠ SR verejné vysoké školy mali mať k dispozícii aj zdroje zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z operačných programov na rok 2020 v objeme 45 mil. eur, na rok 2021 v objeme 86,1 mil. eur a na rok 2022 v objeme 81,6 mil. eur.

3.2. Slovenská akadémia vied¹⁰⁰

Slovenská akadémia vied (SAV) je najvyššia vedecká ustanovizeň fungujúca na území Slovenska. Založená bola v roku 1953, nadväzujúc na Slovenskú akadémiu vied a umení založenú roku 1942, Učenú spoločnosť Šafárikovu, vedecké odbory Matice slovenskej a na činnosť Muzeálnej slovenskej spoločnosti. SAV je samosprávna vedecká inštitúcia zameraná na rozvoj vedy, vzdelanosti, kultúry a ekonomiky. Jej hlavným poslaním je **realizovať základný a aplikovaný výskum** v oblasti technických, prírodných, humanitných a spoločenských vied.

Sčasti sme sa jej venovali už v prvej kapitole tejto analýzy – 1.5 Zákon č.133/2002 Z.z. o Slovenskej akadémii vied, podľa ktorého sú samosprávnymi orgánmi SAV:

- **snem SAV** – najvyšší samosprávny orgán SAV
- **predsedníctvo SAV na čele s predsedom SAV** – výkonný samosprávny orgánom akadémie
- **vedecká rada SAV** – samosprávny orgán akadémie na riešenie vedeckých a koncepčných úloh

Štruktúra SAV

SAV sa organizačne ďalej delí na tri *Oddelenia vied*, z ktorého má každé svojho podpredsedu a zameranie¹⁰¹:

1. Oddelenie vied o neživej prírode
  - VEDY O ZEMI A VESMÍRE
    - Astronomický ústav SAV
    - Geografický ústav SAV
    - Ústav hydrológie SAV
    - Ústav vied o Zemi SAV

¹⁰⁰ Slovenská akadémia vied: <https://www.sav.sk/>

¹⁰¹ Organizačná štruktúra SAV: <https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=sas-org>

- MATEMATICKO-FYZIKÁLNE VEDY
  - Centrum pre využitie pokročilých materiálov SAV
  - Fyzikálny ústav SAV
  - Matematický ústav SAV
  - Ústav experimentálnej fyziky SAV
- TECHNICKÉ VEDY
  - Elektrotechnický ústav SAV
  - Ústav geotechniky SAV
  - Ústav informatiky SAV
  - Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV
  - Ústav materiálového výskumu SAV
  - Ústav merania SAV
  - Ústav stavebníctva a architektúry SAV
- 2. Oddelenie vied o živej prírode a chemických vedách
  - LEKÁRSKE VEDY
    - Biomedicínske centrum SAV
    - Centrum experimentálnej medicíny SAV
    - Neuroimunologický ústav SAV
  - BIOLOGICKÉ A CHEMICKÉ VEDY
    - Centrum biovied SAV
    - Chemický ústav SAV
    - Ústav anorganickej chémie SAV
    - Ústav molekulárnej biológie SAV
    - Ústav polymérov SAV
    - Ústav zoológie SAV
  - POĽNOHOSPODÁRSKE A VETERINÁRNE VEDY
    - Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV
    - Parazitologický ústav SAV
    - Ústav ekológie lesa SAV
    - Ústav krajinnej ekológie SAV
- 3. Oddelenie vied o spoločnosti a kultúre
  - VEDY O DEJINÁCH
    - Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied
    - Historický ústav SAV
    - Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV
  - VEDY O ČLOVEKU A SPOLOČNOSTI
    - Centrum spoločenských a psychologických vied SAV
    - Ekonomický ústav SAV
    - Filozofický ústav SAV
    - Sociologický ústav SAV
    - Ústav politických vied SAV
    - Ústav štátu a práva SAV
    - Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV
  - VEDY O KULTÚRE A UMENÍ
    - Centrum vied o umení SAV

- Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV
- Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
- Ústav hudobnej vedy SAV
- Ústav orientalistiky SAV
- Ústav slovenskej literatúry SAV
- Ústav svetovej literatúry SAV

Okrem týchto ústavov funguje v rámci SAV aj *Centrum spoločných činností SAV*¹⁰² a *Ústredná knižnica SAV*¹⁰³. Vo výročnej správe za rok 2019 sa uvádza, že ku koncu roka mala Slovenská akadémia vied 22 rozpočtových organizácií a 26 príspevkových organizácií.

Rozpočet SAV

SAV sa cez slovenské grantové agentúry, európske programy a bilaterálne spolupráce zapája do rôznych typov vedeckých a aplikačných projektov. Je napojená na rozpočet MŠVWaŠ SR prostredníctvom VEGA. Podľa dokumentu *Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022* sa celkové zdroje Slovenskej akadémie vied **na rok 2020 rozpočtujú v sume 85,4 mil. eur**, čo predstavuje nárast oproti schválenému rozpočtu na rok 2019 o 16,0 mil. eur, t. j. o 23,0 %¹⁰⁴. SAV predstavuje druhú najväčšiu položku z celkovej sumy výdavkov na základný a aplikovaný výskum.

3.3. Výskumné ústavy

Svoju úlohu v systéme výskumu a vývoja zohrávajú aj rezortné výskumné ústavy, ktorých je na Slovensku päť:

Názov ústavu	Ministerstvo
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Medzinárodné laserové centrum	Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
Národné lesnícke centrum	Ministerstvo hospodárstva SR
Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	Ministerstva životného prostredia SR
Výskumný ústav vodného hospodárstva	Ministerstvo životného prostredia SR

¹⁰² Centrum spoločných činností SAV: https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=ins-org-ins&institute_no=222

¹⁰³ Ústredná knižnica SAV: https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=ins-org-ins&institute_no=69

¹⁰⁴ Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022. Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/rozpocet-verejnej-spravy/>

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum¹⁰⁵

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum (NPPC) je priamo riadenou príspevkovou organizáciou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorá funguje od roku 2014. Jeho hlavnou úlohou je zabezpečenie komplexného výskumu a zhromažďovania poznatkov z oblasti trvalo **udržateľného využívania ochrany prírodných, predovšetkým pôdných zdrojov a vody** pre pestovanie rastlín a chov zvierat, kvality a bezpečnosti, inovácií a konkurencieschopnosti potravín i nepotravinárskych výrobkov poľnohospodárskeho pôvodu, produkčného i mnohoprodukčného vplyvu poľnohospodárstva na životné prostredie a rozvoj vidieka a transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu užívateľov¹⁰⁶.

NPPC pozostáva z ôsmich výskumných pracovísk¹⁰⁷:

Názov ústavu	Sídlo
Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy	Bratislava
Výskumný ústav rastlinnej výroby	Piešťany
Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra	Lužianky
Výskumný ústav agroekológie	Michalovce
Výskumný ústav trávnych porastov a horského poľnohospodárstva	Banská Bystrica
Výskumný ústav potravinársky	Bratislava
Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva	Bratislava

Medzinárodné laserové centrum¹⁰⁸

Medzinárodné laserové centrum (MLC) vzniklo v roku 1997 na základe uznesenia vlády SR č. 652/97 zo dňa 1.10.1996. Ide o rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou a priamo riadenú organizáciu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktorá slúži ako vedeckovýskumné a vzdelávacie centrum rezortu pre laserovú techniku a fotoniku. Jeho poslaním je **rozvoj a aplikácia moderných laserových technológií a optickej laserovej diagnostiky** v oblasti prírodných, technických, lekárskejších, spoločenských a humanitných vied na rôznych úrovniach medzirezortnej a medzinárodnej spolupráce¹⁰⁹. MLC sídli v Bratislave.

¹⁰⁵ Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum: <http://www.nppc.sk/index.php/sk/>

¹⁰⁶ Poslanie NPPC: <http://www.nppc.sk/index.php/sk/o-nas/poslanie-nppc>

¹⁰⁷ Kontakty NPPC: http://www.nppc.sk/zoznamy/NPPC_KONTAKTY_web_NPPC.pdf

¹⁰⁸ Medzinárodné laserové centrum: <http://www.ilc.sk/sk/>

¹⁰⁹ Základná informácia: <http://www.ilc.sk/sk/about/zakladna-informacia/>

Národné lesnícke centrum¹¹⁰

Národné lesnícke centrum (NLC) vzniklo zrušením samostatnej právnej subjektivity organizácií: Lesnícky výskumný ústav Zvolen, Lesoprojekt Zvolen a Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva SR Zvolen. Na miesto nich ministerstvo hospodárstva SR od 1. januára 2006 zriadilo novú príspevkovú organizáciu: Národné lesnícke centrum so sídlom vo Zvolene. NLC spája v rámci svojej činnosti **lesnícku vedu, výskum, poradenstvo, vzdelávanie a lesnícku prax**¹¹¹.

NLC v súčasnosti tvoria štyri ústavy:

- Lesnícky výskumný ústav Zvolen;
- Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen;
- Ústav lesných zdrojov a informatiky;
- Ústav pre hospodársku úpravu lesov Zvolen.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra¹¹²

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra je príspevkovou organizáciou v pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR. Je pomenovaná podľa významného geológa slovenského pôvodu Dionýza Štúra¹¹³. Sídlo má v Bratislave a pracoviská v Banskej Bystrici, Košiciach a Spišskej Novej Vsi.

Ústav zabezpečuje:

- geologický výskum a prieskum územia Slovenskej republiky;
- tvorbu informačného systému v geológii ako súčasť štátneho informačného systému;
- registráciu a evidenciu činností súvisiacich s výkonom geologických prác;
- zhromažďovanie, evidenciu a sprístupňovanie výsledkov geologických prác vykonávaných na území Slovenskej republiky;
- výkon ústrednej geologickej knižnice;
- vydávanie a predaj máp a odborných geologických publikácií.

---

¹¹⁰ Národné lesnícke centrum: <https://web.nlcsk.org/>

¹¹¹ História NLC: https://web.nlcsk.org/?page_id=454

¹¹² Štátny geologický ústav Dionýza Štúra: <https://www.geology.sk/>

¹¹³ Profil ústavu: <https://www.geology.sk/o-nas/>

Výskumný ústav vodného hospodárstva¹¹⁴

Výskumný ústav vodného hospodárstva (VÚVH) je štátnou príspevkovou organizáciou založenou v roku 1951, riadenou Ministerstvom životného prostredia SR. VÚVH je jediným subjektom na Slovensku, ktorý **uskutočňuje komplexný vodohospodársky výskum**.

VÚVH zabezpečuje:

- koncepcie a plánovanie vodného hospodárstva;
- vedeckovýskumnú činnosť;
- činnosť Národného referenčného laboratória pre oblasť vôd na Slovensku VÚVH.

3.4. Súkromný sektor

Na to, aby krajina vo výskume a inováciách napredovala nestačí len aktivita výskumných inštitúcií, ale je kľúčové, aby sa do tohto procesu zapájala aj súkromná sféra. *Národná lisabonská stratégia* z roku 2005 spomína tri hlavné oblasti vo vede, výskume a inováciách, na ktoré je potrebné sa zamerať – financovanie, ľudské zdroje a výskumno-inovačná aktivita súkromného sektora.

Celkovo pracuje v súkromnom sektore 5 775 výskumníkov¹¹⁵.

Podľa hodnotenia Rady EÚ je „**podnikateľský výskum a vývoj na Slovensku jedným z najslabších v EÚ**, sústreďuje sa na medium a high-tech výrobu, kde dominujú nadnárodné spoločnosti“ (European Semester Country Report 2019: 37). Veľký počet malých a stredných podnikov (MSP) sa nevenuje žiadnej výskumnej aktivite z dôvodu nákladov, potenciálnych rizík, častých legislatívnych zmien a byrokratickej záťaže. Percento slovenských MSP inovujúcich interne je nižšie ako v EÚ ako celku. Aj investície slovenských MSP do výskumu a vývoja sú nízke. Nie je preto prekvapivé, že Slovensko dosahuje len veľmi malý pokrok v inováciách a v medzinárodnom meradle stagnuje.

Túto nepriaznivú situáciu sa vlády SR snažili zmeniť viacerými opatreniami. Jedným z významnejších boli stimuly pre výskum a vývoj, ktoré sme už spomínali. Tým druhým sú určité daňové výhody. Konkrétne od roku 2015 existuje zákon, ktorým sa zavádzajú nové daňové úľavy pre súkromné spoločnosti investujúce do výskumu a vývoja. Takzvaný **superodpočet** sa v roku 2018 zvyšoval z 25% na 100%, v roku 2019 na 150% a v roku 2020 na 200% (NPR SR 2020).

Na rozdiel od verejných výskumných inštitúcií a univerzít je oveľa zložitejšie popísať firmy, ktoré by sme mohli nazvať inovatívnymi. V roku 2018¹¹⁶ tvoril podiel počtu podnikov s inovačnou

¹¹⁴ Výskumný ústav vodného hospodárstva: <http://www.vuvh.sk/?pid=1>

¹¹⁵ Údaj Štatistického úradu SR za rok 2019

¹¹⁶ Údaje Štatistického úradu SR:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/vt1005rs/v_vt1005rs_00_00_00_sk.

aktivitou na celkovom počte podnikov 30,5%. Viac ich bolo v priemysle (34,6%) ako v službách (26,5%). Najčastejšie išlo o inovácie podnikového procesu (11,3%) a inovácie produktu a procesu (11,2%).

V roku 2018 bolo na Slovensku celkovo 2 600 podnikov s inovačnou aktivitou v priemysle a iných službách. Z toho 1 472 v priemysle a 1 128 v službách. Najviac ich bolo malých podnikov (1 608), stredných bolo 712 a veľkých 280. Zároveň bolo na Slovensku 5 921 podnikov bez inovačnej aktivity (2 788 v priemysle a 3 133 v službách). Inovujúce podniky najčastejšie realizovali inovácie podnikového procesu (965) a inovácie produktu a procesu (958).

V databáze organizácií s oprávnením realizovať výskum a vývoj je registrovaných 1 613 firiem.¹¹⁷ To, samozrejme, neznamená, že každá z nich aj výskum realizuje, resp. že získala verejnú podporu na svoju činnosť.

Výskum, vývoj a inovácie na Slovensku

RIS3 ako základný dokument zastrešujúci túto problematiku identifikoval nasledovné oblasti vládnej výskumnej a inovačnej stratégie:

Oblasti hospodárskej špecializácie	Perspektívne oblasti špecializácie	Národná výskumno-inovačná špecializácia
Automobilový priemysel a strojárstvo	Automatizácia, robotika a digitálne technológie	Materiálový výskum a nanotechnológie
Spotrebná elektronika a elektrické prístroje	Spracovanie a zhodnotenie ľahkých kovov a ich zliatin	Informačno-komunikačné technológie
Informačné a komunikačné produkty a služby	Výroba a spracovanie polymérov a progresívnych chemických substancií	Biotechnológie a biomedicína
Výroba a spracovanie železa a ocele	Kreatívny priemysel	Pôdohospodárstvo a životné prostredie
	Zhodnocovanie domácej surovinovej základne	Udržateľná energetika a energie
	Podpora inteligentných technológií v oblasti spracovania surovín a odpadov v regióne výskytu	

¹¹⁷ <https://www.skcris.sk/portal/register-organizations>. (Apríl 2021)

BIBLIOGRAFIA

Strategické dokumenty

Aktualizácia dlhodobého zámeru štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015 (Stratégia Fénix). Dostupné na: <https://www.minedu.sk/aktualizacia-dlhodobeho-zameru-statnej-vednej-a-technickej-politiky-do-roku-2015-strategia-fenix/>

Dlhodobý zámer štátnej vednej a technickej politiky do roku 2015. Dostupné na: <http://minedusk.aweb.minedu.sk/dlhodoby-zamer-statnej-a-vednej-politiky-do-roku-2015/>

Národné programy reforiem 2006 – 2020. Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/narodny-program-reforier/narodny-program-reforier.html>

Návrh programov Agentúry na podporu výskumu a vývoja na obdobie rokov 2016–2019: <https://www.apvv.sk/archiv-aktualit/nove-programy-apvv.html>

Rozpočet verejnej správy na roky 2020 až 2022. Dostupné na: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/rozpocet-verejnej-spravy/>

Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 (Národná lisabonská stratégia). Dostupné na: <https://www.mindop.sk/uploads/media/535d29a21628d470a6b8b8111804340c4dc73d04.pdf>

Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3). Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/inovacie/strategie-a-politiky/strategie-vyskumu-a-inovacii-pre-inteligentnu-specializaciju>

Analytické dokumenty

Baláž, V., Frank, K. & Ojala, T. (2018). RIO Country Report 2017: Slovak Republic. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Dostupné na: https://rio.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/riowatch_country_report/RIO_CR_SK_2017_PU_BSY_IDF_0.pdf

Baláž, V., Frank, K. & Zifciakova, J. (2017). RIO Country Report 2016: Slovakia. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/rio-country-report-2016-slovakia>

Baláž, V. & Zifciakova, J. (2016). RIO Country Report 2015: Slovak Republic. Dostupné na: <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/rio-country-report-slovak-republic-2015>

European Commission. (2019). European Semester Country Report Slovakia 2019. Brussels. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-reportslovakia_en_0.pdf

European Commission. (2018). European Semester Country Report Slovakia 2018. Brussels. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/publications/2018-european-semester-country-reports_en

Inovačná stratégia SR na roky 2007 – 2013. Dostupné na: <https://www.enviroportal.sk/environmentalne-temy/vplyvy-na-zp/priemysel/dokumenty/inovacna-strategia-sr-na-roky-2007-az-2013>

OECD Science, Technology and Industry Outlook 2014. (2014). OECD Publishing. Dostupné na: <https://www.oecd.org/sti/oecd-science-technology-and-industry-outlook-19991428.htm>

 SOVVA